

THE MAN in the IRON MASK

© 2005 Twentieth Century Fox Film Corporation. All rights reserved. Fox, the Fox logo, and the Fox Searchlight Pictures logo are trademarks of Twentieth Century Fox Film Corporation. All other trademarks are the property of their respective owners.

ALEXANDRE DUMAS

Masca de fier

Capitolul I Taina cea mare

Paris, în 1638.

Palatul regelui Ludovic al XIII-lea era în mare fierbere. Slugile alergau de colo până colo, iar curtenii se strânseseră în sala cea mare a tronului, comentând evenimentul urmărit de întreaga Franță: Regele aștepta primul moștenitor.

În mijlocul miniștrilor și curtenilor, care discutau pe șoptite, își făcu intrarea Cardinalul Mazarin, întovărașit de nelipsitul său aprod, vicleanul Fouquet. Noii intrați își croiră drum printre cei prezenți, care se aplecară adânc în fața marelui Cardinal, în mâinile căruia erau destinele tuturor. Ludovic al XIII-lea fiind prea slab să i se împotrivească, Mazarin îl făcea să acționeze cu planurile și interesele lui.

Când ajunseră la locul rezervat Cardinalului, Fouquet se scotoci cu febrilitate prin buzunare și scoase o cutie mică de pastile, bomboanele favorite ale Cardinalului, pe care o întinse stăpânului său.

— Pastilele, Eminență, zise el.

— Îți mulțumesc, Fouquet. Ești foarte atent. Cardinalul se servi și apoi readuse discuția asupra subiectului curent.

— E o zi mare pentru Franța. Fouquet se înclină lingușitor și replică:

— Dacă Majestatea sa va avea un fiu... fiul va avea nevoie de un preceptor...

Restul nu fu necesar să mai spună, căci Mazarin se uită la el cu un surâs cu multe înțeleșuri și-i spuse:

— Ești ambițios, Fouquet.

— Singura mea ambiție este să servesc Franța, replică aprodul, înclinându-se adânc.

Discuția lor fu întreruptă de apariția șambelanului, care anunță în mijlocul forfotei ce se produsese:

— Majestatea Sa Regele!

Ludovic al XIII-lea își făcu, grăbit, intrarea și se îndreptă spre Cardinal, în vreme ce grupul curtenilor se strânse în jurul său, Colbert și D'Artagnan fiind cei din imediata lui apropiere.

— Mai trebuie să așteptăm mult?, întrebă el pe Cardinal, nerăbdător.

Mazarin îl privi zâmbind și-i răspunse calm:

— Acest lucru cere răbdare... chiar și de la un rege.

— Astfel mă încurajezi? replică regele amuzat. Suveranul se întoarse apoi spre D'Artagnan, căpitanul mușchetarilor săi și zise:

— D'Artagnan, îți amintești bătălia cu austriecii?

— Da, Sire. Foarte bine.

— Am fost mai curajos, atunci.

Ușa din fundul sălii se deschise. Printre curteni, își făcu drum moașa, cu obrazii îmbujorați și se îndreptă spre rege.

— Majestate... e băiat... O frumusețe de băiat! spuse ea cu grabă.

— Un băiat! exclamă Ludovic, în culmea fericirii alergând spre odaia lăuzei.

Câteva minute mai târziu, apăru în balconul palatului, ținând Delfinul — moștenitorul tronului — în brațe, având pe Cardinal în dreapta sa.

Apariția aceasta fu primită cu aclamații de mulțimea strânsă în jurul palatului, care aștepta cu nerăbdare fericitul deznodământ.

Cardinalul făcu un semn spre mulțime și în mijlocul liniștii care se așternu peste miile de oameni spuse:

— Atotputernicul, în nețărmurita lui bunătate, a binecuvântat unirea Majestății sale Regelui cu iubita noastră Regină, dăruindu-le lor și vouă... un fiu.

Cardinalul luă nou-născutul din mâna regelui și arătându-l mulțimii adăugă:

— Acesta este moștenitorul tronului Franței!

În timp ce, în stradă, ovațiile nu se mai terminau, în odaia lăuzei, doctorul se întoarse de la patul reginei și se adresă moașei:

— Cheamă-l pe rege!

De afară se auzeau murmurele mulțimii, care pătrundeau atenuate, până în alcovul reginei.

— Nu se poate! Ascultă! spuse moașa.

— Atunci pe Colbert. El va găsi o soluție.

Moașa fugi afară din odaie și pătrunse în largă anticameră, unde îl găsi pe Fouquet, stând la ușă, în spatele curtenilor și mușchetarilor, care erau întorși toți cu fața spre balcon.

Pradă unei mari surescitări, moașa se apropie de Fouquet și-l întreabă într-un suflet:

— Unde este domnul Colbert?

— Pe balcon.

Agitația moașei deșteptă atenția lui Fouquet, care se repezi afară din odaie și ascultând la ușă — o auzi pe regină țipând. Fără să ezite, deschise ușa și pătrunse în camera reginei, neanunțat. Dintr-o privire, îl văzu pe medic la patul lăuzei, întors cu spatele spre ușă și se strecură în dosul unui scrin, în așa fel să nu poată fi observat de nimeni. Câteva clipe mai târziu, își făcură apariția Colbert și moașa. Primul se adresă în grabă medicului:

— Ce s-a întâmplat, doctore?

— Regina a mai născut un copil.

— Încă un băiat? repetă ministrul înspăimântat.

— Da. Tot un băiat... E un geamăn. Colbert murmură:

— Un alt fiu...

— Să-l duc regelui? întreabă moașa.

— Nu se poate! șopti Colbert. Apoi se adresă medicului:

— Cine știe despre aceasta?

— Numai moașa și eu, răspunse medicul mirat.

— Nu trebuie să mai afle nimeni, adăugă ministrul și se îndreptă spre patul reginei.

— Mi-l luați și pe acesta? întreabă lăuza, într-o șoaptă.

— Știți prea bine că fiii Majestății Voastre aparțin Franței, răspunse Colbert.

Făcu, apoi, câțiva pași de la patul reginei și se adresă medicului și moașei:

— Veniți cu mine!

— Dar Majestatea Sa?... începu să spună doctorul.

— Voi răspunde eu în locul reginei, îl întrerupse Colbert.

Ministrul, cu copilul în brațe, apăsă pe un mecanism secret și se deschise o ușă, prin care pătrunseră într-altă odaie.

Fouquet care fusese martor la toată această scenă, ieși din ascunzătoarea lui, apăsă și el pe mecanism, așa cum îl văzuse făcând pe Colbert și deschise și el ușa secretă, pentru a intra în odaia alăturată.

De îndată ce fu posibil, regele fu chemat în odaia în care Colbert dusesse geamănul. Suveranul veni în grabă însoțit de d'Artagnan și întrebă:

— Ce s-a întâmplat?

— E de datoria mea să prezint Majestății Voastre pe al doilea fiu. Soarta a hărăzit Franței doi Delfini.

Suveranul se trânti pe un scaun.

— Doi fii, doi moștenitori ai tronului!

— Nu poate exista decât un Delfin, interveni Colbert.

— Pentru un alt tată doi gemeni este o binecuvântare... Pentru mine va fi un blestem, spuse regele.

— Mai rău, Sire! Băieți gemeni poate însemna război civil... ură și luptă între frați. Viitorul Franței atârnă de tăria Majestății Voastre de a fi rege, nu tată. Numai un singur fiu poate domni.

— Nu-l pot osândi pe propriul meu fiu la moarte, Colbert!...

— Nici nu este necesar. Îndepărtați-l de aici. Nu trebuie să știe nimeni... nici măcar el, adăugă ministrul arătând spre copil.

— Există un om căruia să-i pot încredința această taină?

— Da. Sire, un singur om... d'Artagnan.

— D'Artagnan!, exclamă regele. Să-mi pierd și fiul și pe cel mai bun prieten?

— E și prietenul meu, spuse Colbert. Dați-i lui copilul. Trimiteți-l în Gasconia. Îngăduiți-i să crească băiatul ca pe copilul lui și Franța va fi salvată.

Suveranul strânse copilul la piept și îl sărută. Apoi se adresă lui d'Artagnan, care împietrise în spatele lui:

— De câte ori am luptat împreună pentru Franța? De câte ori ai apărat viața regelui? D'Artagnan, faci asta pentru mine?

Căpitanul mușchetarilor, înduioșat de încrederea Suveranului său, se mulțumi să răspundă cu demnitate:

— Sunt soldat, Sire.

Regele trecu copilul în brațele lui d'Artagnan și se adresă lui Colbert:

— Dă-i cai și... tot ce-i trebuie, întorcându-se spre căpitanul său, reluă:

— Îmi vei lipsi.

Se aplecă asupra copilului, îl sărută iarăși și spuse:

— Pleacă acum!

D'Artagnan se îndreptă spre ieșire. În pragul ușii, se opri și, întorcându-se spre rege, zise:

— Dacă mă va întreba vreodată numele tatălui său?

— Spune-i că tatăl lui a dat totul pentru Franța. Botează-l Filip.

D'Artagnan ieși, în timp ce regele și Colbert se îndreptară spre ușa secretă, unde suveranul se opri.

— Dar medicul... moașa?, întrebă Ludovic.

— Nici o grijă, Sire... Sunt oameni care nu vor vorbi niciodată despre aceasta.

În momentul în care ieșiră își făcu apariția Fouquet. Acesta se uită la leagănul copilului și zâmbi misterios. În sfârșit, găsise ocazia cea mare pentru realizarea planurilor lui ambițioase.

Capitolul II Uneltirile lui Fouquet

Ludovic, primul dintre gemeni, fu încoronat rege al Franței, la vârsta de cinci ani. Ludovic XIV, educat la școala lui Fouquet și complet uitat de o mamă a cărei pasiune pentru cardinalul Mazarin o împinsese până la contractarea unei căsătorii secrete, nu devenise ceea ce sperase Franța de la tânărul Delfin. Ca fizic, Ludovic era dotat cu toate acele calități care fac pe perfectul gentilom. Avea ochii frumoși, strălucitori, dar și tăioși totodată. Culoarea lor era albastră, de un albastru pur ca azurul.

Dar nici cei mai abili fizionomiști, nici cercetătorii de suflete, n-ar fi

fost capabili să reziste privirii lui și mai puțin să ghicească tot ce se ascundea în sufletul său. Acești ochi erau ca albastrul valurilor Mediteranei, care sunt o imensă oglindă, dar totodată și un abis pentru atâtea vapoare.

Regele era mic de talie, abia avea cinci picioare și două palme, dar tinerețea făcea să treacă neobservat acest defect, răscumpărat de altfel de o mare noblețe în toate gesturile sale și de o oarecare agerime în exercițiile corporale. Bineînțeles era Regele, ceea ce nu era puțin lucru în vremea aceea de respect și devotament tradiționale. Ludovic era de o mândrie mai mult decât bolnăvicioasă.

Se povestea că, la o recepție, furia lui nu cunoscuse margini, constatând că pentru el, mama lui, prințul de Orleans unchiul său și cardinalul Mazarin fuseseră rezervate scaune de aceeași înălțime.

Guvernatorul orașului fu destituit iar regele nu se așează pe scaun, în tot cursul recepției, obligând și pe ceilalți demnitari să stea în picioare. Afemeiat până în măduva oaselor, el cunoscuse prea devreme favorurile femeilor, dornice să se impună în ochii chiar ai unui rege-copil.

După o scandaloaasă poveste de dragoste cu nepoata cardinalului Mazarin, Ludovic XIV ridicase la rangul de favorită pe o domnișoară de la Vallière fostă d-ră de onoare a mătușii sale, ducesa de Orleans. Nici nu împlinise 21 ani și reputația lui de risipitor și de tiran era bine stabilită. Avusese de preceptor pe Fouquet, care folosind taina celor doi gemeni, ajunsese ministru din aproad al Cardinalului Mazarin.

Sub influența acestuia, suveranul devenise o adevărată fiară. În curtea palatului, dăduse poruncă să fie construită o spânzurătoare, astfel încât să poată fi văzută de la fereastra camerei lui de lucru.

De acolo, suveranul urmărea execuțiile care le porunceea, cu o plăcere și un sadism fără margini. Fouquet, prieten nedespărțit la asemenea distracții, folosea aceste ocazii pentru a paria cu Ludovic al XIV-lea dacă funia se va rupe sau nu în timpul execuției.

— Dublăm rămășagul, Fouquet? întrebă regele, în momentul în care călăul tocmai trecuse funia după gâtul unui condamnat.

— Majestatea Voastră este neobișnuit de norocoasa, îi replică ministrul.

— Sunt o ființă neobișnuită, reluă Ludovic, cu îngâmfare. Apoi

săturându-se de execuție, se întoarse cercetător spre Fouquet, în timp ce executatul se bălăbănea pe frânghia care-i curmase viața.

— Frânghia nu s-a rupt ca de obicei. Nu cumva te-ai înțeles cu călăii?

— Se poate, Majestate? îngână Fouquet, cu un ton de reproș.

În clipa aceea, Colbert intră în odaie.

— Iertați-mă, Sire, spuse el, că vă întrerup în mijlocul distracției.

Ca și cum nu l-ar fi văzut, regele se adresă lui Fouquet:

— Dublăm rămașagul pentru execuția următoare?

Cu un aer viclean, ministrul său îi răspunse:

— Domnul Colbert a oprit celelalte execuții. Regele se apropie de Colbert, cu un surâs ironic.

— Pentru care motiv ai făcut aceasta?

— A. S. R. Prințesa Maria Tereza a sosit în Franța, azi dimineață. Sosirea ei nu trebuie să fie sărbătorită cu execuții, răspunse bătrânul Colbert.

— În Spania toată lumea plătește dările? îi replică Ludovic ca o muștrare. Se va obișnui cu asta. Sunt sigur.

Colbert socoti că este mai bine să renunțe la acest subiect pentru a putea aborda altul mai presant:

— Sire, vă rog să se renunțe la dările asupra sării.

— Dar Fouquet mi-a spus că este un venit al regelui. Nimeni nu poate trăi fără sare. Pot aduna milioane cu puțină sare, continuă el, cu un surâs bestial. E un venit sigur. Nimeni nu poate trăi fără sare.

— Se poate renunța la multe, replică Colbert profetic. Fouquet, care până în momentul acela tăcuse, interveni în discuție:

— Bine că mi-am amintit, spuse el. Trebuie să aplic măsuri drastice în Gasconia. Orașul Tartas pretinde că este scutit de orice dări și refuză să plătească, opunându-se funcționarilor.

— Se opun? repetă Ludovic mirat.

— Nu numai că se opun. Au pus pe fugă pe emisarii trimiși. Sunt conduși de unul d'Artagnan.

Obrazul lui Ludovic își schimbă culoarea.

— Trebuie pedepsiți! izbucni el.

— Îl cunosc pe d'Artagnan, Sire, interveni Colbert. A spus adevărul.

Tatăl Majestății Voastre i-a dăruit Tartas, scutit de dări.

— Probabil ca răsplată pentru un serviciu special, insinua Fouquet. Mânia lui Ludovic nu mai avea margini.

— Să strângeți dările în Gasconia și rebelii să fie arestați, strigă el.

— Am anticipat ordinul Majestății Voastre, spuse Fouquet mios.

Răspunsul acesta potoli complet mânia suveranului, care exclamă, ca pentru sine: "E deștept Fouquet". Apoi se adresează lui Colbert:

— Iartă-mă, Colbert, dar nu mai am timp de vorbă deoarece mă așteaptă domnișoara de la Vallière. Îmi ajută să uit problemele plictisitoare ale Statului.

Și ieși. Cearta dintre Colbert și Fouquet avea la baza ei o chestiune de ordin bănesc și data de vreo doi ani. Delegat de către rege să prezinte un bilanț al situației financiare a statului, Colbert se conformase, muncind aproape o lună pentru redactarea unei situații care să constituie o oglindă fidelă a lucrurilor.

— Ei doamne, zise Ludovic XIV, când îi prezentase situația, cum stăm? Care este rezultatul controlului efectuat?

— Deficitar, Sire. Dacă Majestatea Voastră îmi îngăduie...

— Vorbește, d-le Colbert.

— Socotiți necesar să vă dau unele lămuriri preliminare?

— N-am nevoie. D-ta ai controlat conturile și probabil că n-ai greșit.

Ce sold avem?

— Absolut nici unul. Sire. În toate casele domnește cel mai mare gol.

— Domnule Colbert, prin aceasta ataci gestiunea lui Fouquet, despre care știu prea bine că-i un om abil.

Colbert roși, apoi păli, căci își dădu seama că din acest moment intra în luptă cu omul a cărui putere și influență asupra regelui n-aveau egal.

— Da, Sire, este un om foarte abil, repetă Colbert înclinându-se.

— Bine, omule, dacă este abil, unde sunt banii și dacă lipsesc, a cui este vina?

— Nu acuz pe nimeni, Sire, constat doar.

— Prea bine. Încheie conturile și prezintă-mi-le. Ai spus că-i deficit?

Un deficit poate fi trecător și creditul poate reveni, prin intrare de fonduri.

— Nu, Sire.

— Poate anul acesta. Dar pentru la anul?

— Și fondurile anului viitor sunt mâncate.

— Dar în anul al treilea?

— Aceeași stare de fapt.

— Ceea ce-mi spui, d-le Colbert, este de necrezut.

— Sire, îmi permit să vă spun că de acum încolo, pe patru ani, fondurile sunt epuizate.

— O să facem un împrumut, atunci.

— Va fi nevoie de trei împrumuturi, Sire.

Regele ceruse cont lui Fouquet și acesta izbutise cu abilitate să se disculpe, dar jurase să se răzbune aprig pe Colbert care se dovedise că-i cunoaște jocul și afacerile dubioase. Abia se închise ușa după Ludovic și Fouquet se adresă lui Colbert:

— Foarte interesantă situația din Gasconia. Colbert îl privi cu un aer sfidător și-i zvârli în obraz.

— Te știi amblțios, Fouquet, avar și primejdios. Acum însă îmi dau seama că ești și lipsit de onoare.

— Fără onoare? Eu?

Colbert nu acordă nici o atenție acestor cuvinte și continuă:

— Știi foarte bine cine este d'Artagnan.

— Da... Și cine este Filip.

— Totuși, pentru a-l linguși pe rege, ești gata să trădezi o taină.

— Dragul meu Colbert, replică Fouquet cu aerul cel mai inocent din lume, se poate să spui așa ceva? Știi prea bine că o taină m-a transformat din aprod în ministru. Păstrarea tainelor este specialitatea mea.

— Și care sunt intențiile tale? îl întrebă Colbert, insinuant.

— Intenționez să-i spânzur pe Filip și pe d'Artagnan, ca rebeli.

Spunând acestea, Fouquet părăsi surâsul pe care-l arborase până atunci și continuă cu o voce ironică:

— Colbert, ești un om deștept. Reușești, totdeauna să-ți atingi scopul. De pildă această căsătorie, dintre Ludovic și Maria Tereza, care nu este deloc pe placul meu.

— Alianța cu Spania este necesară pentru siguranța Franței.

Surâzând din nou, Fouquet replică:

— Pe mine nu mă interesează viitorul Franței, ci acela al lui Fouquet. Cine știe? Poate ai anumite planuri pentru Filip. Ar fi dezastruos pentru mine. Dar nici o grijă. Am intenția să păstrez acest secret. Îl voi spânzura pe Filip... și nimeni nu va ști că este fratele regelui.

Privindu-l disprețuitor, pentru a nu-și trăda mânia, Colbert replică:

— Înainte de a-l spânzura, lumea va ști cine e!

Fouquet își duse degetul la gură, ca pentru a-i impune tăcere și iluminat de un surâs ironic, murmură:

— Nu uita... E secret!

Capitolul III O luptă inegală

În casa lui d'Artagnan din Gasconia, Filip fusese crescut în spiritul mușchetarilor, fără să cunoască originea lui regească. Ajutat de tovarășii săi nedespărțiți, Athos, Porthos și Aramis, d'Artagnan făcuse din tânărul vlăstar regal un spadasin de frunte, care egala virtuozitatea lui. Filip își adora prietenii vârstnici, în mijlocul cărora crescuse și împrumutase de la ei acea mare bunătate care-i caracteriza ca și dragostea lor, până la sacrificiu, pentru Franța. Cât despre faimoșii mușchetari, îl idolatrizau pe tânărul lor protejat, care-i fermecase prin simplitatea, franchețea și drăgălășenia lui.

Casa lui d'Artagnan era în sărbătoare.

Cei patru mușchetari adunați ca în fiecare an, împreună cu Filip stăteau la masă și stropseau copios cu vin, ziua de naștere a protejatului lor.

Socotim interesant să prezentăm pe cei patru mușchetari, după atâția ani de la aventurile lor.

Contele de la Fère, numele adevărat al lui Athos era cel mai distins din grupul de altă dată al lui d'Artagnan. După moartea fiului său Raoul, în urma nefericitei dragoste pentru d-ra Louise de la Vallière, care preferase viața de curtezană în locul unui amor curat, devenind amanta lui Ludovic

XIV, vajnicul mușchetar se retrăsese pe moșia sa de lângă Blois. Pe vremuri, domeniul lui era un adevărat paradis. Acum însă, după moartea vicontelui de Bragelonne, totul devenise urât, casa mai întunecoasă iar castelanul lepădase cu totul manierele acelea care-l făcuseră iubit de ducesa de Chevreuse, după care oftase și colegul său Aramis.

Un an se scursese de la moartea vicontelui și trecerea timpului nu îndulcise durerea bietului tată. Doar corespondența cu d'Artagnan, Aramis și Porthos mai a-ducea puțină alinare acestui suflet de elită în care se cuibărise o ură de nedescris pentru Ludovic XIV.

Contele își petrecea timpul numai în castelul său, în care trăia cu un bătrân servitor. Rămăsese același nobil și frumos gentilom de altă dată, dar timpul dăduse nobleței și frumuseții sale, un caracter mai solemn și mai distinct. O frunte albă și fără riduri sub părul său mai mult alb decât negru, o privire străpungătoare și dulce sub sprâncene de tânăr om, mustața fină abia cărunțită, încadrând buze de un model pur și delicat, ca și cum niciodată ele nu se crispaseră sub presiunea unei pasiuni mortale, o talie dreaptă și suplă, o mână perfectă dar descărnată, iată ce mai rămăsese din ilustrul gentilom, al cărui elogiu fusese făcut de atâtea guri ilustre pe când se numea Athos.

Trei luni pe an, el se stabilea în orașelul Tartas, pe domeniul lui d'Artagnan și era fericit că poate ajuta cu ceva la educarea lui Filip, pe care-l considera copilul prietenului său. Acesta nu-i divulgase marele secret al nașterii lui Filip respectând în totul jurământul dat lui Ludovic XIII.

Dar nici Athos sau ceilalți doi mușchetari nu erau curioși și nici nu-i puseseră vreodată întrebări indiscrete asupra nașterii lui Filip. Pentru ei, acesta era feciorul gasconului și prin urmare și copilul lor, după cum fusese și Raoul, viconte de Bragelonne, pentru a cărui cinste și onoare luptaseră ca pe vremea ducelui de Buckingham.

Athos era cel mai fericit om când se găsea alături de Filip. Semăna între multe cu fiul său și-i făcea mare plăcere să-l învețe toate secretele etichetei și dedesubturile artei de a duela. Nici o mirare deci că Filip ajunsese să cunoască toate loviturile care făcuseră reputația faimosului quartet.

D'Artagnan, de când plecase de la Curtea Franței, în 1638, nu se schimbase prea mult, deși trecuseră douăzeci de ani peste umerii săi care

înduraseră atâtea. Dacă părul și mustața nu s-ar fi albit păstrându-și culoarea dinainte, nimeni nu ar fi dat gasconului mai mult de 30 ani. Alături de Filip, pe care-l iubea mai mult decât orice pe lume, trăise cei mai frumoși ani ai vieții sale. Fizionomia lui păstrase caracteristicile din trecut: era vioaie, inteligentă, îndrăzneță și hotărâtă, ca a unui vultur. Falnicul mușchetar de altădată nu pierduse nimic din vigoarea din trecut și era o plăcere să-l vezi duelând cu Filip, care, un elev destoinic, îi călca pe urme. Deși exteriorul îl arăta bătrân, în fond el se considera încă tânăr, căci avea ochiul sigur, se ținea bine pe cal, fără să obosească nici după o zi de călărie, spiritul era mereu treaz, vesel nevoie mare și tare iute la mânie.

Porthos de asemenea nu se schimbase. Anii trecuseră fără să lase urme pe fața și corpul acestui mușchetar de elită. Fără să-și piardă capul din cauza originii sale nobile — era doar descendentul direct al baronilor de Vallon — Porthos știuse să se facă iubit de toți vasalii de pe moșiile sale din Pierrefonds, unde-și petrecea majoritatea timpului, neplecând decât 45 zile pe an pentru a vizita pe dragul lui d'Artagnan. Puterea lui herculeană rămăsese aceeași din trecut și nu-i era deloc greu să ridice o greutate pe care șase inși la un loc nici n-o puteau urni. Obiceiurile sale nu se modificaseră: era neîntrecut la mâncare și băutură, burta i se cam mărise după atâta amar de vreme, iar statura lui înaltă continua să domine autoritar pe cei care-l înconjurau. Nu renunțase la micile lui plăceri vestimentare și în palatul baronilor din Pierrefonds avea una din cele mai somptuoase garderobe ale regatului: aproape o sută de costume, care de care mai elegante, pentru recepțiile de la Curte, pentru vânătoare și uzul zilnic. Simplitatea lui proverbială nu fusese modificată de rafinamentul cu care se îmbrăca și incontestabil, era cel mai puțin diplomat dintre cei patru mușchetari. Ceea ce nu-l împiedica să fie iubit ca un frate de ceilalți trei iar de Filip ca un unchi. Aramis, sau adevăratul său nume marchizul d'Herblay, cel mai misterios dintre cei patru mușchetari, se schimbase mult în decursul celor douăzeci de ani ce trecuseră. S-ar putea spune că devenise cu totul alt om, în urma numeroaselor aventuri prin care trecuse. Renunțase de mult la cariera militară, îmbrățișând pe cea ecleziastică. La un moment dat, episcop de Vannes și în solda lui Fouquet, el își dădu repede seama de josnicia acestui politician, pe care-l părăsi fără de nici o explicație. Firea lui

aventuroasă nu-i dăduse astâmpăr, astfel că intră în tagma iezuiților, al căror sediu era la Madrid și foarte repede deveni primul prelat iezuit al Franței, în urma exploatării unui formidabil secret, în legătură cu familiile regale a mai multor state în care această asociație religioasă își întindea tentaculele.

Ca prieten, rămăsese același Aramis de altădată. Athos, Porthos și d'Artagnan reprezentau totul pentru el și cu drag își făcea timp o lună pe an pentru a petrece la Tartas treizeci de zile delicioase.

Fizicul său se schimbase oarecum. Devenise parcă mai uscățiv. Pe figura-i nobilă se așternuse un strat de paloare care nu-i dispărea nici atunci când se găsea în cercul prietenilor săi. Ochii săi negri aveau aceeași tărie din trecut, în schimb fire argintii își făcuseră loc prin părul său negru ca pana corbului altădată. Gura-i fină avea acum o cută de circumspecție, iar bărbia proeminentă parcă se mai lungise.

Filip nu are nevoie de o prezentare specială, din moment ce l-am prezentat pe Ludovic XIV. Semăna ca două picături de apă cu suveranul. D'Artagnan își dăduse seama de riscurile acestei asemănări și de aceea îl rugase să-și lase mustața. Totuși, între cei doi frați gemeni exista o deosebire mare: privirea. În timp ce regele nu privea niciodată drept în ochi, în ei ascunzându-se mai totdeauna intenții îndoielnice, Filip privea deschis, un psiholog putând citi până în fundul sufletului. În plus, era bun cu semenii săi și avea o dragoste deosebită pentru animale și păsări.

Filip se ridică și, cu paharul în mână, începu să spună:

— Domnilor... mușchetari... Conform tradiției, vă mulțumesc pentru cinstea ce mi-o faceți, sărbătorind a 22-a aniversare a mea.

Ridică paharul și toastă:

— Pentru Franța... și pentru tatăl meu... care a murit pentru ea.

Toți băură. Apoi Filip continuă:

— Și pentru cei patru nași ai mei, care m-au crescut în cea mai pură tradiție a mușchetarilor Regelui. Ciocniră paharele și băură din nou.

— Pentru finul nostru atât de desăvârșit, toasta d'Artagnan. Cel mai bun spadasin al Franței... bineînțeles, după mine.

Goliră din nou paharele.

— Pentru cel mai strălucit elev al meu, în științe și limbi, toasta Aramis.

— Dibăcia lui în lupte nu este întrecută decât de unul singur... începui Porthos. Nu vreau să mă laud dar...

— Mă întrece și pe mine în jocuri, interveni Athos. Ciocniră și băură din nou, entuziasmați.

Între timp, în curtea casei lui d'Artagnan, pătrunseră soldații trimiși de Fouquet. Ofițerul care-i conducea se adresa unui soldat de lângă el:

— Asta e casa lui? Ești sigur?

— Am mai fost pe aici, așa că nu mă înșel.

În interiorul casei, petrecerea era în toi. Cei patru mușchetari și Filip goleau paharele unul după altul, râzând și glumind. La un moment dat, Filip spuse:

— Locuitorii din Tartas sunt singurii francezi care nu mor de foame.

— Mă întreb cât o să țină așa. Nu uita că am și avut o ciocnire cu emisarii regelui, spuse d'Artagnan.

— Care s-a terminat cu victoria noastră, îl completă Filip. Abia terminase de spus aceste cuvinte și un zăngănit de arme, care se auzea de afară îl făcu să tacă. Imediat ușa fu deschisă cu violență și în odaie pătrunseră oamenii lui Fouquet. La vederea lor, Filip și mușchetarii își traseră săbiile și se așezară în fața musafirilor inopinanți.

— Nu-mi amintesc să fi invitat alți oaspeți, spuse Filip, rupând tăcerea.

Ofițerul comandant se adresa lui d'Artagnan:

— Căpitanul d'Artagnan?

— Și domn al orașului Tartas, din ordinul lui Ludovic al XIII-lea, completă cel întrebat.

— Ești arestat pentru înaltă trădare și pentru atacarea ofițerilor regelui.

D'Artagnan schimbă o privire cu Porthos și amândoi începură să râdă.

— Am ordin să te arestez, în numele regelui, continuă ofițerul.

— Mai domol, tinere, replică căpitanul de mușchetari. În Tartas, eu fac dreptate și eu ordon arestările.

— Regele a devenit cumpătat, se amestecă Porthos. Numai nouă oameni? întrebă el, uitându-se la cei care intraseră în odaie.

— Mai sunt 90 afară, îi răspunse ofițerul.

— Lăudărosule! îl apostrofă Porthos.

— Arestați-l, se adresă ofițerul oamenilor săi. Strigătul acesta electriza pe cei patru mușchetari și pe Filip, care se repezira asupra adversarilor lor. Țipete de durere și de spaimă, umplură în curând odaia în care Filip și nașii săi se învârteau semănând moartea în rândurile atacatorilor lor. Și mereu intrau alți soldați în odaie, în timp ce unii din camarazii lor se târau pe pământ, ținându-se de mână, de picior, de cap sau de piept. Filip, cel mai tânăr dintre toți, se învârtea ca un fulger printre dușmani, lăsând în urma lui brazde adânci. Sabia lui făcea ravagii și apărea pretutindeni unde primejdia era mai mare, sărind peste masă, peste scaunele trântite și peste corpurile celor întinși la pământ.

Numărul asediatorilor era însă prea mare, pentru cei cinci luptători. Treptat, rândurile acestora din urmă se răriră, până rămase numai Filip, ceilalți fiind doborâți pe la spate, loviți în cap cu diferite corpuri dure. Copleșit de numărul celor care-l atacau, Filip fu îngrămădit într-un colț și imobilizat. Rezistența lui nu mai avea nici un rost.

Erau acum la discreția oamenilor lui Fouquet.

Capitolul IV Infanta Maria Tereza

La palat, era recepție mare, în onoarea sosirii la Paris, a Infantei Maria Tereza.

În sala de recepții, regele, regina-mamă, Fouquet și Colbert, așteptau sosirea Infantei.

Șambelanul păși în sală și anunță:

— Majestate... A.S.R. Maria Tereza. Infantă de Spania și Excelența Sa Conte Mendoza, ambasadorul Spaniei.

Maria Tereza și ambasadorul își făcură apariția și se îndreptară spre

grupul în mijlocul căruia era regele. Colbert făcu un pas înainte și se adresă suveranului:

— Prezint Majestății Voastre pe ambasadorul Spaniei. Ambasadorul se înclină și regele rosti protocolar:

— Suntem încântați a vă primi.

În acest timp, ochii regelui nu o părăseau pe Maria Tereza, a cărei frumusețe era răpitoare.

Ambasadorul se trase puțin într-o parte și spuse:

— Am cinstea s-o prezint pe A.S.R. Maria Tereza. Suveranul făcu o reverență și prezentă la rândul lui:

— Mama mea... Domnul Fouquet. După acest scurt ceremonial întrebă:

— Alteța Voastră a călătorit bine?

Cu un surâs fermecător, Infanta răspunse:

— Domnul Colbert a fost foarte bun.

Ludovic se întoarse, curtenitor, spre ministrul său și i se adresă:

— Nu este un sacrificiu să te căsătorești cu o femeie frumoasă...

Apoi se întoarse spre Maria Tereza, care tresări puternic, la salva de tunuri care se auzeau afară:

— Eu te enervez? întrebă el, punându-i o mână pe umăr.

— Nu... Bubuitul tunurilor.

— Se trag mereu salve în onoarea mea, spuse Ludovic lăudăros, deși acestea erau de fapt pentru Maria Tereza.

Regina-mamă se apropie de Infanta Spaniei, o sărută și-i spuse:

— Ești adorabilă și-ți înțeleg nervozitatea. Foarte curând, te vei simți însă aici ca acasă.

— Sper, murmură fermecătoarea prințesă.

În clipa aceea, intră șambelanul care anunță:

— Majestatea Voastră este servită.

Ludovic se întoarse spre Maria Tereza, o apucă de mână și-i spuse:

— Sărbătorim întotdeauna ziua mea în cercul familiei. Intrară în sufragerie, unde câțiva curteni așteptau pe înalții oaspeți. Printre curteni, spre marea mirare a lui Colbert, se afla și domnișoara de la Vallière, curtezana regelui. Bătrânul ministru tresări, dar se reținu să facă vreo

observație.

Suveranul se adresă Mariei Tereza:

— Vă prezint pe domnișoara de la Vallière. Apoi spuse acesteia din urmă:

— Felicită-mă. M-am logodit.

— Felicitările mele, Majestate, îi spuse domnișoara de la Vallière, cu un surâs ironic.

Apoi se adresă Mariei Tereza:

— Vă doresc multă fericire.

Luară loc la masă, în timp ce Maria Tereza părea absentă la toate câte se întâmplau. Fața ei trăda o ușoară iritare, în timp ce obrajii i se împurpurară.

— La ce te gândești? întrebă regele.

— Mi-am amintit că Majestatea Voastră mi-a vorbit de un dineu... de familie.

Ludovic îi surprinse privirea aruncată favoritei sale și cu un surâs, replică:

— Oh, domnișoara de la Vallière? O consider că face parte din familie.

Maria Tereza se înroși puternic. Răspunsul primit era suficient de clar. Se găsea în prezența aceleia cu care ar fi trebuit să împartă favorurile și dragostea viitorului ei soț. Asta era prea mult pentru ea.

Regina-mamă își dădu seama de procesul sufletesc al Infantei și încercă să schimbe tema discuției.

— Ce impresie ți-a făcut Franța? o întrebă ea.

— Și bună și rea. M-a surprins contrastul mizeriei din provincie față de splendorile Capitalei.

— Francezul este cunoscut ca zgârcit, interveni Ludovic. Eu însă nu sunt zgârcit.

— Când poporul este îmbrăcat în zdrențe și nobilimea în catifea, rezultatul este dezastruos, replică Maria Tereza, cu răceală.

— De ce vă interesează poporul francez? întrebă Ludovic.

— Fiindcă am consimțit să devin regina lui. Tata este sluga Statului.

— În Franța este altfel. Eu sunt Statul.

În clipa aceea, o piatră pătrunse în cameră, spărgând unul dintre geamuri. Fouquet și curtenii îl înconjurară repede pe rege.

— Un protest delicat împotriva dărilor, spuse Fouquet.

Afară, în noapte, conspiratorul care aruncase piatra se adresă unui bătrân, care stătea în fața palatului:

— Asta a fost pentru ziua lui. Mâine va muri. Spunând aceste vorbe, o luă la fugă, lăsându-l pe bătrân singur.

Un ofițer de mușchetari se apropie repede de bătrân, urmat de câțiva soldați, și-l aresta, bănuindu-l. Bătrânul se tângui:

— N-am făcut-o eu! N-am nici un amestec!

— Dar cine? întrebă ofițerul.

— Nu știu! Nu-l cunosc! Ofițerul se adresă soldaților săi:

— Duceți-l la Bastilia. Acolo vom afla totul.

Capitolul V În temnițele Bastiliei

Bastilia...

Bătrânul, care fusese arestat deși era nevinovat, fu supus teribilelor torturi ale epocii. Toate eforturile călăilor săi, asistați de un om al lui Ludovic nu-l putură face să spună altceva decât că nu are nici un amestec. În cele din urmă, leșină. Între timp în celulă își făcu apariția și regele. Ludovic se uită cu dispreț la el și se adresă unuia dintre călăi:

— Trezește-l.

Călăul ridică o găleată de apă și o vărsă peste capul nefericitului bătrân, care începu să-și revină.

— Continuă, se adresă regele, călăului.

Tortura reîncepu mai teribilă ca înainte, mâinile bătrânului fiind răsucite din încheieturi.

— Nu, nu, nu mai pot! Spun tot! urlă prizonierul, ajuns la capătul rezistenței lui.

Ludovic se uită triumfător la victimă și exclamă:

— "Mănușa" își face întotdeauna efectul. Bătrânul începu să bolborosească:

— Măine în drum spre catedrală veți fi asasinat.

— De cine? întrebă Ludovic.

— Nu știu... Atât am auzit! Nu fac parte dintre conspiratori.

— Când și unde? întrebă suveranul.

— Nu știu, se tângui bătrânul.

Călăul începu să sucească degetele torturatului, care abia mai avu putere să îngâne: Nu știu.

— Poate spune adevărul, Sire, spuse comandantul general al armatelor regale, care era de față.

— Sunt convins de asta, replică Ludovic. Aștia ori tac, ori spun tot ceea ce știu. Dar d-ta, domnule comandant, ce știi despre asta?

— Voi face tot ceea ce voi putea...

— Nu-i destul, îl întrerupse Ludovic.

Cercetările făcute în noapte aceea de comandantul suprem al armatelor, pentru descoperirea conspiratorilor se terminaseră printr-un eșec total. Toate strădaniile fură inutile și conetabilul trebui să se întoarcă, în zorii zilei, să comunice suveranului său rezultatele negative ale anchetei sale. Ludovic se învârtea furios în odaia de lucru, neputincios să intervină împotriva soartei rezervată de destinul său. Deodată, atenția îi fu atrasă de zgomotul unei trăsurii, care mergea pe aleea de nisip a palatului. Se apropie repede de fereastră, împreună cu comandantul și se uitară afară. Caleașca de gală a suveranului trase la picioarele peronului, așteptându-l pe Ludovic pentru a-l duce la catedrală.

— Mi-au trimis caleașca devreme... ca să mă asasineze la timp, murmură suveranul.

— Majestatea Voastră nu-și poate risca viața! spuse comandantul.

Regele îi aruncă o privire de adânc reproș și-i replică:

— Tot repetând asta, nu schimbi cu nimic situația. Tradiția cere să aprind o lumânare în memoria tatălui meu. Pot scăpa de asasinare, dar de tradiție nu scap. Este unul din neajunsurile domniei.

— Sire, dați-mi răgaz să descopăr locul și ora.

— Faci asta de ieri și tot n-ai aflat nimic. Apoi se uită la ceas.

— Peste o oră și douăzeci de minute nu va mai fi o taină. Deocamdată, știm numai noi și asasinii. Discuția lor fu întreruptă prin intrarea lui Fouquet și Colbert. Atitudinea celor doi miniștri era cu totul diferită. În timp ce pe fața lui Fouquet se citea un triumf fără margini, Colbert era posomorât și se vedea că face eforturi spre a nu izbucni.

— Sire, rebelii din Gasconia sunt jos, încep Fouquet.

— Rebelii din Gasconia? întrebă regele.

— Da, Sire, d'Artagnan și partizanii săi.

— Încă nu știi ce ai de făcut cu rebelii? îl întrebă Ludovic, cu un ton de reproș.

Fouquet aruncă o privire de bucurie diabolică spre Colbert și reluă, slugarnic:

— Dacă Majestatea Voastră binevoiește să iscălească ordinul de execuție...

Și îi întinse actul ce-l pregătise. Ludovic se întoarse spre comandantul său și-i porunci:

— Pregătește-mi caleașca.

După ce conetabilul ieși, suveranul se așeză și apucă actul întins de Fouquet, pregătindu-se să-l semneze. Colbert însă îl întrerupse, spunându-i:

— Sire, spânzurați un prizonier interesant...

— Și ce-i cu asta?

— Fouquet a omis să spună Majestații Voastre că în drum spre Paris a fost ovaționat de populație și chiar acum, în grădină, l-au salutat ofițerii de gardă.

Fouquet făcu fețe-fețe, dar spuse calm:

— Eu nu găsesc nici o asemănare.

Ludovic care nu putea uita cele spuse de Colbert și căruia îi trecu un gând năstrușnic prin cap, murmură:

— L-au confundat pe prizonier cu mine?

— Da, Sire, repetă Colbert.

— Interesant... și foarte neobișnuit. Îmi seamănă într-adevăr?

— Fără mustață este leit Majestatea Voastră, întări Colbert. Fouquet, căruia această întorsătură nu-i surâdea de fel, vru să se amestece.

— Dar, Sire... încep eu.

Ludovic îi făcu semn să tacă și apoi îl încunoștință:

— Vreau să-l văd.

— E absurd, murmură ministrul confuz.

Ludovic, însă avea motive speciale să vadă acest prizonier, care-i putea folosi de minune planurilor sale.

— Adu-l aici, porunci el categoric.

Fouquet trebui să se supună, spre a nu trezi bănuiala suveranului său. Colbert nu-și terminase rolul său.

— Să-i aducă pe toți, interveni el. Sunt cei mai îndrăzneți rebeli. Majestatea Voastră îi va găsi și pe ei interesanți.

— Adu-i pe toți, spuse Ludovic, care ardea de nerăbdare să se afle în fața aceluia care-i semăna atât de bine, încât fusese luat drept el de către ofițerii de gardă. Știa că seriozitatea lui Colbert nu putea fi pusă la îndoială, așa că merita osteneala unei discuții cu el. Fouquet ieși, pentru a se întoarce, după câteva clipe, cu cei cinci prizonieri, încadrați de paznicii lor. În momentul când Ludovic îl privi pe Filip, Colbert întinse suveranului o oglindă, în care acesta se studie de câteva ori, uitându-se mereu la prizonier. În cele din urmă, i se adresă lui Colbert:

— Nu te-au înșelat ochii. Îmi seamănă leit... afară de mustață.

Deși rezultatul primului examen de cercetare fu mai mult decât satisfăcător, Ludovic se duse să se așeze în fața lui Filip, pentru a se convinge că nu este jocul unei iluzii. Se mai uită câteva clipe la el și apoi exclamă:

— De necrezut!

Deloc intimidat de această apropiere și asemănare, Filip arătă interlocutorului său o tăietură de sabie, pe care o avea sub ureche și spuse:

— Am o amintire de la preceptorii Majestății Voastre.

— Va să zică tu ești rebelul care-mi ucizi oamenii? replică Ludovic.

— Oamenii Majestății Voastre n-au maniere. Suveranul izbucni în râs și se întoarse spre Fouquet:

— Are umor.

— Un umor care n-a putut fi îngenunchiat decât de un batalion, replică Fouquet înciudat.

— Închideți-i pe toți la Bastilia... afară de acesta, termină Suveranul, arătându-l pe Filip. După aceea se uită la fratele său și spuse:

— Soarta lui depinde de convorbirea noastră.

— Foarte bine, Sire, replică ministrul.

Fouquet se întoarse apoi spre comandantul paznicilor și porunci:

— Luați-i pe toți... afară de acesta.

Și cu degetul îl desemnă pe Filip. Mușchetarii fură scoși și în odaie nu mai rămaseră decât Ludovic și Filip. Pe fața suveranului apăruse o lumină de răutate diabolică, care exterioriza gândul ce pusese stăpânire pe el.

— Vino aici, zise Ludovic, făcându-i un semn. De obicei, pe rebeli îi spânzur.

— Am auzit, răspuse Filip, foarte calm.

— Îți iubești prietenii?

— Foarte mult, Sire.

— Mi-ai putea fi de folos, spuse regele brusc, pentru a-și pune în aplicare planul ce și-l întocmise. Trebuie să mă duc la catedrală, continuă el, să aprind o lumânare în memoria tatălui meu.

— Este foarte frumos din partea Majestății Voastre că vă reamintiți de tatăl Vostru. Ludovic zâmbi ironic și după o scurtă pauză, reluă:

— Ar fi amuzant să împlinești d-ta această ceremonie.

— Fac orice pentru a-mi salva prietenii, interveni Filip repede.

— Știam că vei răspunde astfel. Du-te la catedrală în caleașca mea... dar fără mustață. Filip nu ezită nici o clipă.

— Va trebui să împrumut briciul Majestății Voastre.

— Și hainele mele... Dar grăbește-te!

Capitolul VI Zorile dragostei

Fără mustață și îmbrăcat în hainele regelui, Filip semăna ca două picături de apă cu suveranul Franței, cu singura diferență că aerul lui n-avea

nimic din trufia fratelui său geamăn, iar mișcările îi erau puțin molatece.

Văzând transformarea, Ludovic surâse satisfăcut, frecându-și mâinile de bucurie. Asemănarea era atât de perfectă încât nici cel mai atent observator n-ar fi putut remarca substituirea.

Dădu ultimele instrucțiuni prizonierului său, în legătură cu misiunea care avea de executat și Filip păși, cu hotărâre, spre ușa palatului, unde aștepta caleașca, fără să se gândească că este trimis la moarte.

— Majestatea Sa Regele, anunță conetabilul, la apariția lui.

Apoi se adresă suitei de gardă:

— La catedrală! Înainte marș!

Cortegiul se puse în mișcare, în timp ce pe Filip această situație începu să-l amuze.

Era suveranul Franței, fie chiar numai pentru câteva ore!

În timpul acesta, conspiratorii puseră la punct ultimele amănunte ale atentatului lor, ascunzându-se într-o odaie, unde urmau să fie anunțați de apariția cortegiului regal, prin spionii lăsați afară.

— Vin! Vin! Caleașca regală se îndreaptă spre noi, dând colțul străzii! anunță unul dintre spioni, venit într-un suflet.

— Bine, se mulțumi să relice conducătorul conspiratorilor.

Apoi făcu un semn oamenilor săi, care ieșiră în stradă, cu aerul cel mai nevinovat posibil.

Cortegiul regal ajunsese numai la câțiva pași de ei, când toți își luaseră locurile stabilite dinainte, pentru ca agresiunea să nu eșueze.

Franța trebuia liberată de acest rege călău! Aceasta era ținta conspiratorilor, oameni nevoiași ajunși la limitele puterii de rezistență și a mizeriei.

Când caleașca ajunse în fața lor, conspiratorii se repeziră să imobilizeze garda însoțitoare, în timp ce câțiva aleși mai pe sprânceană își asumară rolul de a-l trece pe Ludovic pe lumea cealaltă.

Filip, surprins o clipă de acest atac neașteptat, își reveni imediat, trase sabia și începu să dueleze cu furie împotriva atacanților, obligându-i să dea înapoi.

Măiestria și sprinteneala lui Filip, fu o surpriză din cele mai mari pentru conspiratori, care nu se așteptau la aceasta din partea unui rege

considerat laș și molâu.

Dansând în jurul adversarilor săi, Filip îi puse pe goană și îngrămădi numai pe unul dintre ei, într-un colț, ținându-l la respect cu vârful săbiei, până ce garda reuși să-și croiască drum spre el.

Conspiratorul prins îi aruncă o privire de dispreț și îi strigă:

— Haide, ucide-mă, cum i-ai ucis și pe ceilalți!

— De ce să teucid? replică Filip.

— Dar, Majestate, acesta e un asasin! se amestecă conetabilul în discuție.

Filip îi aruncă o privire compătimitoare și-i replică:

— Oamenii pe care-i prizoniți nu sunt dușmani! Regele Franței nu se teme de Francezi.

Apoi se întoarse spre captiv și-l întrebă:

— Cum te cheamă, prietene?

— Jean Paul, Majestate.

— De ce ai vrut să-l omori pe rege?

— De ce am vrut să-l omor? repetă Jean Paul cu tristețe.

În loc de a răspunde la întrebare, se întoarse spre cercul conspiratorilor prinși și întinzând degetul spre unul dintre ei, spuse cu amărăciune:

— Acest om nu e un asasin. I-a murit ieri noapte copilul, de foame.

Apoi își îndreptă degetul spre altul și continuă:

— Acest om nu este ucigaș. Și-a pierdut nevasta... Nici medicamente, nici doctor. Toți acești oameni au suferit. Ce știe Domnia Ta ce e suferința?

Filip îl privi cu blândețe și cu tonul cel mai dulce din lume îi replică:

— Voi schimba aceste lucruri.

Făcând această promisiune în locul suveranului, Filip gândea că va face toate eforturile pentru a-l convinge pe Ludovic de a îndrepta această stare de lucruri dăunătoare pentru Franța.

Jean Paul îl privi emoționat, dar neîncrezător și murmură:

— Oh, Sire, dacă am putea crede!

— Și un rege poate greși, replică Filip, care continuă uitându-se spre conetabil. Cea mai mare greșală este să pierzi contactul cu poporul.

Tânărul întinse mâna lui Jean Paul care, emoționat, exclamă:

— Dumnezeu să binecuvânteze pe Majestatea Voastră!

Și întorcându-se spre ceilalți conspiratori, izbucni:

— Trăiască Regele!

Mulțimea se asocie acestei manifestații neobișnuite, mai ales în condițiile în care se produsese și restul parcursului până la catedrală fu un adevărat triumf pentru suveran.

Capitolul VII Drumurile încrucișate

În măreața catedrală răsuna rugăciunea Cardinalului, în fața căruia îngenunchease Filip, cufundat într-o pioasă reculegere. După ce-și termină rugăciunea, întinse Cardinalului o lumânare, așa cum îi ceruse Ludovic să facă. În aceeași clipă, Maria Tereza păși în catedrală și se îndreptă spre altar, unde îngenunche, alături de Filip, fără ca acesta s-o observe.

Infanta se rugă câteva clipe în tăcere, apoi se adresă, pe șoptite, lui Filip:

— Iertați-mă că vă tulbur.

Tânărul întoarse privirea și ochii i se fixară asupra minunatei făpturi de lângă el, adevărată arătare cerească, care-i surâdea cu timiditate. Tulburat, dar totuși stăpân pe el, Filip se mulțumi să încline ușor capul. Minteă îi lucra însă febril. Cine era și ce voia această tânără desprinsă parcă de pe pânza unui mare pictor?

Infanta făcu o pauză scurtă și apoi continuă:

— Am auzit că ați dat dovadă că sunteți un adevărat rege.

— Mă simt într-adevăr Rege, răspuse Filip, dându-și seama că fata de lângă el, face aluzii la scena din stradă.

— Am venit fiindcă v-am știut în primejdie.

Filip o privi înmărmurit. În ochii ei se citea o duioșie fără margini, iar buzele-i minunate îi tremurau ușor murmurând:

— Locul reginei Franței e alături de Rege, când e în primejdie.

Abia acum tânărul înțelese cruda realitate. Fata de lângă el venise pentru Ludovic și trebuia să fie Maria Tereza.

— Regele ar fi un ingrat, dacă n-ar aprecia acest simț al datoriei, reluă el jucându-și rolul mai departe.

Ochii fetei sclipiră de o mare fericire.

— Numai datoria v-a adus alături de el? continuă Filip. Infanta îl privi ținută și, făcând aluzie la domnișoara de la Vallière, replică cu dublu înțeles:

— Regele nu se complăce în tovărășia mea.

— Dumnezeu să-i ierte greșelile, murmură Filip, mai mult pentru el.

Maria Tereza, căruia nu-i scăpaseră aceste vorbe, îl acoperi cu o privire drăgăstoasă și apoi îi spuse:

— Vreau să aprind și eu o lumânare... drept recunoștință. Se ridică ușor și se apropie de altar, unde ardea lumânarea aprinsă de Filip. Luă și ea una, o aprinse și o puse lângă prima. Apoi reveni lângă Filip, care îi spuse, privind la cele două lumânări:

— Le stă bine... una lângă alta.

În clipa aceea, vocea Cardinalului îl readuse la realitate.

Înaltul prelat exclamă:

— Domnului să ne rugăm...

Tinerii aplecară capetele și rugile lor fierbinți se îndreptară spre Atotputernic, a cărui milă o cereau.

În timpul acesta, la palat, Ludovic se odihnea în brațele amantei sale, complet lipsit de griji.

— Ar fi mai bine să locuiești la Fontainebleau... de ochii ambasadorului spaniol, îi spuse Ludovic.

Curtezana îl privi cu trufie și exclamă:

— Sau ai prințesei spaniole.

— Nu-mi plac spaniolii, replică suveranul, ca pentru a se disculpa.

Domnișoara de la Vaîliere, zâmbi ironic:

— Dar au sânge fierbinte, adăugă curtezana.

— Ea nu, completă Ludovic, plictisit.

— Poate Maria Tereza are nevoie de încurajări speciale, zise amanta regelui, cu un ton ușor batjocoritor.

Ludovic o privi mândru și răspunse:

— De la vârsta de 6 ani am învățat să nu încurajez. Până la urmă, vin toți la mine...

Maria Tereza se întoarse fericită de la catedrală. Atitudinea și cuvintele lui Filip, în care crezuse că văzuse pe Ludovic, o făcură să-și schimbe radical părerile pe care le avea despre regele Franței. Uitase, ca prin farmec, de domnișoara de la Vallière și inima îi bătea cu putere. Se simțea cucerită de tânărul suveran, care-i apărea acum într-o lumină din cele mai frumoase.

Se mai privi o dată în oglindă, ca un ultim gest de cochetărie și mulțumită de examenul la care se supuse, ieși din apartamentul ei, îndreptându-se spre cel al logodnicului ei.

Când ajunse în fața ușii acestuia îl găsi pe Fouquet, care se înclină ceremonios și-i opri trecerea, spunându-i:

— Majestatea Sa este ocupată.

— Spune-i că...

Fouquet nu o lăsă să termine și-i replică:

— Regret, dar nu pot intra. Maria Teresa îl privi surprinsă.

— Acum jumătate de oră Majestatea Sa părea dornică să continue convorbirea, spuse ea intrigată.

— Da, știu... replică Fouquet, cu o falsă încurcătură. Regii au memorie scurtă.

— Am vrut doar... reluă Infanta.

Fouquet n-o lăsă nici de astă dată să continue și bucuros că poate strica planurile lui Colbert, zise tăios:

— Alteță, am învățat să n-o tulbur pe Maria Sa pentru nimeni... când este cu... domnișoara de la Vallière.

— Mulțumesc, spuse Maria Tereza, furioasă. Nu-l voi mai tulbura niciodată!

Și se întoarse demnă, pentru a pleca spre apartamentul ei. Abia ajunsă aici, dădu curs lacrimilor, care o înecau. Acesta era deci adevărul. Ludovic jucase o comedie cu ea, la catedrală. Toate câte i le spusese erau numai minciuni. Legătura lui cu domnișoara de la Vallière era evidentă și suveranul Franței nu părea dispus s-o termine nici acum, când era în pragul căsătoriei.

Se așeză la birou, își șterse lacrimile și, luând o coală de hârtie, scrise tatălui ei:

"Am fost gata să trec peste multe, pentru binele țării mele. Dar nu admit să fiu umilită. Cer îngăduința ta să mă întorc în Spania, căci nu pot viețui lângă un om crud și arogant, cum este Ludovic XIV."

Maria Tereza

După ce termină de scris, trimise camerista după un curier spaniol, din suita ei. Voia să termine cât mai repede cu Ludovic, pentru a se întoarce în țara ei, departe de cel care reușise s-o amăgească și s-o umilească atât de puternic.

În momentul când curierul intră în apartamentul ei, Maria Tereza îi întinse scrisoarea și spuse:

- Să înmânezi aceasta personal tatălui meu.
- Am înțeles alteță.
- Acum pleacă.

Abia se închise ușa după curier și camerista Mariei Tereza, care era o spioană a lui Fouquet, fugi repede la stăpânul ei, pentru a-l pune la curent cu cele întâmplate.

Intră fără teamă în odaia temutului Fouquet, care stătea în fața biroului său și apropiindu-se încetișor de el bolborosi:

— Excelență...

Dintr-o privire, Fouquet își dădu seama că s-a întâmplat ceva neobișnuit și o întrebă îngrijorat:

- Ce este?
- Prințesa e furioasă. A scris tatălui ei.
- Ce-a scris? întrebă el cuprins deodată de o iritare neobișnuită.

Camerista se uită în pământ și tăcu o clipă, înainte de a spune:

— Nu știu.

Furia lui Fouquet ajunse la limită.

— Proasto! izbucni el. Acum trebuie să aflu eu ce-a scris! Ieși afară!

Capitolul VIII Idilă sub clar de lună

Pradă gândurilor ei, Maria Tereza se frământase toată ziua. Îi era imposibil să uite atitudinea lui Ludovic, care o jignise atât. Mai ales după scena de la catedrală unde suveranul Franței i se păruse cu totul alt om, reușind să-i câștige încrederea și chiar dragostea. Acum aștepta cu nerăbdare întoarcerea curierului trimis tatălui ei, pentru a pleca cât mai repede de lângă cel care-i rănisese atât de adânc inima și demnitatea ei de femeie.

Seara era minunată. În aer pluteau miresme primăvăratece. O lună superbă se fixase pe bolta cerească și privea îngăduitoare la Infanta Spaniei, care coborâse în grădina din fața apartamentului ei. Gândurile prințesei îi aduseră în fața ochilor fragmente din discuția avută cu Filip, la catedrală. Atunci, Ludovic îi apăruse cu totul schimbat. Îl găsisese chiar încântător și farmecul ce se degaja din cuvintele lui puseseră stăpânire pe inima și sufletul ei. Sărmana prințesă n-avea de unde ști sau bănuie schimbarea de persoane operată, în mijlocul gândurilor ei, auzi brusc o voce:

— Te-am căutat pretutindeni.

Se întoarse. Era Ludovic, sau mai bine zis Filip, care continua să joace rolul suveranului.

— Ce onoare, replică ea cu o ironie accentuată în glas. Filip nu dădu atenție tonului ei și continuă:

— Parcă am avut întâlnire în salonul de muzică?

— N-am crezut că vă veți aminti un lucru lipsit de importanță, răspunse Maria Tereza, cu aceeași ironie.

— Dar e foarte important, spuse Filip, asupra căruia frumusețea și candoarea tinerei prințese făcuseră o impresie din cele mai puternice. Nu vă place muzica?

— Nu sunt dispusă acum să apreciez frumosul, reluă Maria Tereza, care ar fi vrut să termine cât mai repede această convorbire.

— Eu da.

Prințesa se ridică și vru să plece. Filip o apucă însă de mână, o strânse cu căldură și murmură cu înflăcărare:

— La despărțire, voi uita că porți cea mai frumoasă rochie... îmi voi aminti numai frumusețea d-tale.

Și constatând că Maria Tereza ezita în hotărârea ei de a pleca, adăugă:

— Șezi, te rog.

Prințesa îl privi cercetător și surprinse în ochii lui aceeași lucire caldă, ca în catedrală. Deși își promisese solemn să nu-i mai facă nici o concesie, după cele întâmplate, se supuse — aproape inconștient — rugăminții lui.

Cei doi tineri tăcură o bucată de vreme. Apoi Filip, care o sorbise tot timpul din ochi nesăturându-se de a o privi, rupse tăcerea.

— Stelele sunt mai frumoase în părul d-tale, decât pe cer, spuse el făcând aluzie la bijuteriile care împodobeau minunatul păr al prințesei.

Maria Tereza, deși surprinsă de această frază, își păstră în întregime calmul și se mulțumi să replice:

— Nici n-am bănuț că ați putea fi romantic.

— M-am făcut vinovat de multe greșeli, spuse el dându-și seama de faptul că în atitudinea și purtarea tinerei Infante se produsese o schimbare de la prima lor întrevedere. De ce ai fost supărată?

De astă dată Maria Tereza se decise să-i spună ce avea pe suflet. Voia să-i strige în față disprețul ei, să-i spună că este un om de nimic, un ușuratic. Dar cuvintele îi muriră pe buze. Ludovic era din nou fermecător. Glasul lui îi mângâia urechile ca o melodie sublimă și fiecare cuvânt o apropia de el.

— Sunt supărată că ar trebui să vă urăsc și nu pot, spuse ea într-un târziu.

Filip surâse cu îngăduință și strângându-i mâinile, răspunse cu căldură:

— Din fericire, trebuie să te silești să mă urăști. Dar de ce?

Prințesa îl privi ținută și răspunse ca un reproș:

— M-am simțit singură... O străină într-o țară străină.

— Dar o străină iubită, interveni Filip.

Maria Tereza părea să nu fi auzit ceea ce-i spusese. Pornise pe calea spovedaniei și voia s-o termine. De aceea reluă:

— Am renunțat la tot ce mi-a fost drag. Sperasem ca Regele să uite că sunt o Regină... și să mă considere femeie.

— Cum poate uita un bărbat că ești femeie? spuse Filip cu o pasiune arzătoare în glas.

Maria Tereza coborî privirea. Obrajii i se împurpurară ușor și inima îi bătutu puternic. Cu un glas aproape stins murmură:

— De două ori și-a amintit Regele... Odată în catedrală și... acum.

Filip ar fi vrut s-o strângă în brațe, să-i strige dragostea lui și să-i mărturisească că jucase un rol. Ar fi vrut să-i pună inima la picioarele ei și să-i jure că este gata s-o servească cu credință până la sfârșitul vieții lui. Își aminti însă brusc de prietenii săi închiși la Bastilia și-și dădu seama că gestul lui nebunesc ar fi însemnat moartea lor. Se stăpâni, de aceea cu tărie și se mulțumi să spună, profetic:

— Regii nu sunt lipsiți de defecte, ca zeii. Nu i-ai compătimit niciodată?

Maria Tereza simți că nu mai putea continua discuția pe tonul de până acum. Supărarea îi trecuse. Nu era de fel greu să-și dea seama că în fața ei se afla un bărbat care o iubea puternic și care, deși suveranul Franței, își mărturisea slăbiciunile lui omenești.

— Acum îmi dau seama că și o prințesă greșește, spuse ea în loc de răspuns.

— Asemenea greșeli se uită repede, replică Filip, bucuros.

— Nu când sunt scrise, adăugă Maria Tereza, gândindu-se la scrisoarea trimisă tatălui ei.

Înștiințat de cameristă asupra scrisorii trimisă de Maria Tereza, Fouquet dăduse toate dispozițiile necesare ca aceasta să nu ajungă la destinație. Dădu câteva ordine scurte ofițerului său de încredere și după un scurt timp, ofițerul îi aduse scrisoarea Infantei, pe care curierul o plătise cu

viața lui.

Împături scrisoarea, ca și când nimeni nu ar fi umblat la ea și se îndreptă spre apartamentul suveranului.

Ludovic îl primi imediat, așezat la biroul său. Fouquet se apropie slugarnic de rege și spuse:

— Majestate, sunt în posesia unui mesaj confidențial, din partea Alteței Sale. Cred că v-ar interesa!

Apoi îi întinse scrisoarea.

Ludovic surâse și-l întrebă insinuant:

— De la Maria Tereza? Cum a ajuns în posesia ta?

— Curierul a suferit un accident, Sire, răspuse Fouquet, pe un ton care nu mai lăsa nici o îndoială suveranului.

— Obișnuitul accident? întrebă Ludovic, gândindu-se la coruperea curierului.

— Oh, nu, Sire... ceva nou.

Ludovic desfăcu scrisoarea și pe măsură ce o citea, surâsul îi dispăru de pe buze. Apoi ridică capul și privindu-și sfetnicul, îl întrebă:

— Ai citit asta?

Puțin cam încurcat, Fouquet se bâlbâi:

— Nu... adică... nu oficial.

— Așa. Va să zică sunt crud, arogant și mincinos!, murmură Ludovic, gândindu-se la rândurile citite.

— Iertați-o. N-o înțelege pe Majestatea Voastră, interveni Fouquet, pentru a mări mânia lui Ludovic.

— S-o iert? răspuse suveranul surprins și enervat.

În aceeași clipă, ușa se deschise și șambelanul palatului intră anunțând:

— Ambasadorul Spaniei cere o audiență.

În spatele șambelanului, își făcu apariția ambasadorul Spaniei, care se vedea că este în prada unei mari agitații. Ludovic, care-l observase, se întoarse spre Fouquet și spuse suficient de tare, pentru a fi auzit de cel care intrase, călcând protocolul:

— Ce barbari! Cere!

— Chiar și barbarii respectă mesagerii regali! interveni ambasadorul,

făcând aluzie la cuvintele lui Ludovic și la asasinarea curierului Mariei Tereza, care — înjunghiat de oamenii lui Fouquet — mai avusese putere să se târască să comunice ambasadorului agresiunea suferită și furtul care fusese comis. Protestez împotriva asasinării curierului Regelui!

Cu aerul cel mai nevinovat din lume, Ludovic întrebă:

— Ce spui?

— Un curier, care ducea o scrisoare a Alteței Sale, a fost jefuit și ucis, strigă ambasadorul, în prada unei mâini puternice.

Cu aceeași atitudine de candoare, în care amestecase și o surpriză bine jucată, Ludovic se întoarse spre Fouquet, pe care-l apostrofă:

— De ce n-am fost informat?

— Îngrozitor! Cu neputință! exclamă sfetnicul regelui, ca și când ar fi fost surprins și el de această veste.

— Nu exagerați, Excelență! îl întrerupse ambasadorul Spaniei, care cunoștea firea și procedeele lui Fouquet. Cadavrul lui se află la mine în cameră.

— Dacă logodnica mea va scrie din nou scrisoarea, garantez, predarea, spuse Ludovic, pe un ton care voia să pară supărat.

Apoi întrebă mios:

— Era importantă?

— De la fiică la tată! răspunse ambasadorul cu asprime.

— I-a scris pesemne cât e de fericită aici. Nădăjduiesc că a adăugat salutări din partea mea.

— A pomenit precis de Majestatea Voastră.

— I-a scris pesemne că sunt crud și arogant... spuse Ludovic, schimbându-și brusc tonul. Dar imediat își reveni și adăugă cu dublu înțeles. Asigură pe Rege că voi pedepsi fapta vinovatului.

— Voi comunica aceasta Suveranului, replică ambasadorul și ieși.

Capitolul IX Rege pentru o zi

În momentul în care ușa se închise după ambasadorul Spaniei, Fouquet și Ludovic izbucniră în râs. Apoi suveranul se adresează sfetnicului său:

— Am spus că voi pedepsi pe vinovat.

Se ridică de la birou, își desprinse din piept înalta decorație care o purta și o agăță pe pieptul lui Fouquet. Se dădu apoi un pas înapoi și privindu-l admirativ spuse:

— Da, te prinde bine.

— Majestate... exclamă Fouquet emoționat și măgulit. Se reculese însă repede și schimbă cursul vorbelor lui:

— Era să uit! Alteța Sa își face bagajele.

— Ne scutește să le facem noi, răspunse Ludovic.

— Cum rămâne însă cu alianța spaniolă? întrebă Fouquet, gândindu-se să-l distrugă și pe Colbert.

— Prefer o alianță cu Anglia... și marina engleză.

Fouquet își reținu cu greu un strigăt de triumf. Realizase, deci, ceea ce urmărise. Pentru a se convinge însă în întregime, adăugă:

— Cum explicăm asta lui Colbert?

— Nici nu gândesc să-i explic. Sunt plictisit. Simt nevoia să plec la Fontainebleau.

Spunând acestea, Ludovic se gândi la domnișoara de la Vallière, căreia îi promisesese că o va însoți acolo. Scăpase de Maria Tereza și voia să fie singur cu curtezana lui.

Ambasadorul Spaniei nu părăsise castelul regal, ci se îndreptă spre apartamentul Mariei Tereza, unde se făcu anunțat.

Infanta era ocupată, împreună cu camerista, la împachetarea bagajelor ei, căci aflase de asasinarea curierului trimis.

Lacheul intră și anunță:

— Excelența Sa, contele Mendoza!

Imediat își făcu apariția și bătrânul ambasador, care se îndreptă spre prințesă.

Maria Tereza nu așteptă să-i spună ceva și izbucni:

— S-a făcut că n-are cunoștință de nimic?

— E o situație delicată, spuse ambasadorul împăciuitor.

— Nu-l pot înțelege, reluă prințesa. Întâi îmi face curte și e drăguț cu mine... apoi îmi omoară curierul.

— Cunoaște cuprinsul scrisorii, o întrerupse ambasadorul.

— Îmi pare bine, replică Infanta. Să-l doară și pe el, cum m-a durut și pe mine.

Filip se afla în camera care-i fusese rezervată în palatul regal. Își împlinise misiunea cu care fusese însărcinat și aștepta să-l vadă, din nou, pe Ludovic, pentru a-i cere punerea în libertate a prietenilor săi, așa cum îi promisese.

Idila cu Maria Tereza, care știa că nu poate avea nici un fel de urmare pentru el, un orfan fără nume și situație, îi strecurase în suflet o pasiune nouă.

Filip iubea, cu toată puterea tinereții lui, pe prima fată care o întâlnise în viață. Gândul că ea nu va fi niciodată a lui, fiind destinată suveranului Franței, nu-l putea opri să n-o iubească.

Chipul ei frumos i se întipărise adânc în inimă și suflet și caldă ei privire știa că-i fusese adresată lui, nu lui Ludovic. Căci îi vorbise de omul întâlnit la catedrală și în grădină. Spera, poate, într-o minune.

Dar cine putea ști exact ceea ce se petrecea în el?

În mijlocul gândurilor lui, își făcu apariția în odaie Colbert. Filip sări în întâmpinarea lui și exclamă:

— Aduci libertatea?

— Îți aduc o șansă.

Apoi, văzând că răspunsul acesta fu departe de a-l mulțumi, adăugă:

— L-am cunoscut foarte bine pe tatăl tău.

— Voi regreta toată viața că nu l-am cunoscut, spuse Filip, pe gânduri.

— A fost un om mare. A făcut multe jertfe pentru țara lui. Arată-te demn de el.

Făcu o scurtă pauză, pentru a-l privi pe Filip și reluă:

— Acum o oră, prințesa Maria Tereza, furioasă, a plecat spre Spania.

— A fugit de Ludovic? întrebă Filip cu o ușoară emoție în glas.

— Da.

— Bravo! exclamă tânărul.

Colbert nu dădu prea multă atenție acestei exclamări și continuă:

— S-o aduci înapoi.

Tânărul tresări puternic și înfruntând privirea lui Colbert exclamă indignat:

— S-o aduc lui? Niciodată!

— Tatăl d-tale n-ar fi șovăit să-și facă datoria față de Franța, îl întrerupse Colbert, cu calm.

— Dar e o nebunie! spuse tânărul. Numai regele o poate aduce înapoi.

Colbert îl privi liniștit și-i replică:

— Îți dau prilejul să fii rege... o zi. Avem nevoie de d-ta pentru ceremonia logodnei, care se va oficia în fața poporului... proclamând astfel unirea Franței cu Spania.

— Rege pentru o zi! exclamă Filip, căruia îi trecuse o idee teribilă prin cap. L-aș putea elibera pe d'Artagnan, continuă el. N-am nevoie decât de o zi pentru scopul meu.

— Și al meu! interveni Colbert.

Cedând acestei porniri, Filip acceptă oferta care-i fusese făcută de Colbert și, încălecând, porni ca o furtună pe urmele diligentei cu care plecase Maria Tereza.

Capitolul X Pe urmele fugarei

Avansul luat de Maria Tereza nu era prea mare. Tânărul își stimula calul la maximum, necruțându-i eforturile. Nobilul animal, conștient parcă de misiunea lui, alerga ca o nălucă pe drumul luat de Infanta Spaniei. După o bucată de timp, Filip, văzu în zare greoaia trăsură a prințesei. Înfipse mai adânc pintenii în coapsele calului, care cu un nechezat ușor, se așternu mai întins la drum.

Când ajunse la câțiva metri de diligentă, Filip strigă:

— Oprește! Oprește!

Soldatul, care stătea pe capră lângă vizitiu, întinse arma spre fugar,

dar dându-și seama că este regele, o ridică imediat.

— Trage, nebunule! îi strigă vizitiul.

— În rege?

— Ah, e regele...

Și vizitiul frână greoaia trăsură, care se opri după câțiva pași. Maria Tereza scoase capul pe portiera diligentei și se adresă vizitiului:

— De ce ne-am oprit?

În clipa aceea, Filip ajunsese lângă vizitiu și-i răspunse:

— Eu am oprit-o.

— Tâlhărie la drumul mare? întrebă prințesa cu ironie.

— D-ta îmi răpești mie farmecul prezenței d-tale. Între timp, Filip descălecuse și se pregătea să se suie în diligență.

— Îți interzic să te urci! exclamă Maria Tereza.

— Crezusem că eu sunt regele și eu poruncesc, îi replică tânărul. Ai plecat fără rămas bun.

Cu toată împotrivirea prințesei, Filip se urcă în diligență și se așeză lângă Maria Tereza.

— Adio! îi spuse Infanta, drept răspuns. Ți-l spun acum! Atitudinea dârză a prințesei nu-l descurajă pe Filip, care continuă:

— Îmi vei lipsi și mie și Franței. De ce pleci? Prințesa se întoarse mânioasă spre el și-i zvârli în obraz:

— Mă mai întrebi?

— Și eu și Franța te iubim.

— Nici nu cunoști înțelesul cuvântului iubire! spuse prințesa cu amărăciune. Vorbești de iubire și în același timp, îmi ucizi curierul.

— Nu știu nimic despre curier, spuse Filip cu toată sinceritatea.

— Nu te mai cred! Ai citit pasaje din scrisoarea mea.

— N-am citit scrisoarea d-tale.

— Pe onoarea Mariei Tale? întrebă Maria Tereza surprinsă.

— Pe onoarea mea de om, răspunse Filip.

Prințesei i se părea că este pradă unei glume, sau a unui om fără scrupule. De aceea, cu toată asigurarea primită, spuse:

— Nu te cred.

— Bine. Atunci întoarce-te în Spania, reluă Filip tranșant. O

adevărată regină pune problemele națiunii înaintea celor personale.

— N-am nevoie de lecții de la d-ta! zise prințesa, înțepată.

— În armată purtarea d-tale ar fi considerată dezertare. Ambii tăcură și priviră afară din trăsură. Ochii lor întâlneau, pe câmp, un grup de fete și tineri veseli, care se fugăreau și se sărutau, scoțând chiote puternice.

— De-ar fi problemele noastre atât de simple! spuse Filip. De-am putea fugi și noi... Dar un rege nu poate fugi.

Maria Tereza îl privi cu interes și spuse:

— N-o credeam pe Majestatea Voastră sentimentală. Filip îi căută mâna, i-o apucă cu căldură și răspuse:

— Dacă am putea scăpa de destin, uitând cine suntem... și să alergăm peste câmpii... aș fi cel mai fericit om... mai fericit ca acum.

— Aș vrea să te cred, murmură Maria Tereza.

— Ai visat vreodată cu ochii deschiși? o întrebă el brusc.

— Obişnuiam să visez, dar e mult de atunci... îi răspuse ea, cu același glas stins.

— Atunci visează mii de chipuri care te privesc cu drag și vocea cardinalului rostind: "Cerul a unit Franța cu Spania". Și eu alături de tine, în clipa aceea...

Maria Tereza îl învălui într-o privire plină de dragoste, se roși puternic și pentru a da alt curs gândurilor ei, spuse:

— Trebuie să fie vis... te cred...

Diligența relua drumul Parisului, în timp ce cei doi tineri se lipiră unul de altul, fără a-și spune vreun cuvânt.

De îndată ce Infanta Spaniei reveni în palatul regal, Colbert se decise să-și ducă cât mai repede planul la îndeplinire, pentru a profita de lipsa lui Ludovic din capitală. Suveranul se găsea la Fontainebleau, împreună cu favorita sa, domnișoara de la Vallière, iar Filip era dispus de a juca rolul regelui până la capăt.

Așadar decise logodna, care trebuia să se celebreze, conform uzului, în fața poporului.

În după amiaza aceleiași zile, o mulțime imensă se strânsese în fața palatului, așteptând ceremonialul logodnei.

Cei doi tineri fură primiți cu aclamații, în momentul în care apărură pe

balcon, urmați de Colbert și Cardinal. Ceremonia fu foarte simplă.

— Cerul a unit Franța cu Spania, spuse Cardinalul, adresându-se poporului.

Apoi se întoarse spre Infanta Spaniei și o întrebă:

— Iei pe acest bărbat de logodnic?

Prințesa nu avu nici o ezitare și răspunse cu glas ferm:

— Eu, Maria Tereza, îl iau pe Ludovic de logodnic.

— Iei pe această femeie de logodnică? se adresă Cardinalul lui Filip.

Cu toate că sufletul lui ar fi vrut ca această ceremonie să nu aibă loc, buzele lui Filip îngânară:

— Eu, Ludovic al XIV-lea, iau pe Maria Tereza de logodnică.

Cei doi tineri se sărutară, poate nu așa cum ar fi cerut protocolul, ci ca doi oameni care se iubeau. Apoi Filip murmură prințesei, pe care o ținea în brațe:

— Îmi pare rău că nu e ceremonia nupțială... să pot adăuga: "pe viață".

În clipa aceea își făcu apariția și Fouquet, care aflase în ultimul moment de comedia jucată de Colbert, în absența regelui. Apropiindu-se de Colbert, spuse cu o vizibilă ironie în glas:

— Felicitările mele. Reușești, totdeauna, să-ți atingi scopurile. E o comedie demnă de un actor.

— De la comedie la tragedie nu-i decât un singur pas, replică Colbert, cu subînțeleșuri.

Fouquet îl privi o clipă înfruntător și reluă:

— Știu. Călăul Majestății Sale va provoca tragedia.

— Tragedia poate avea loc înainte de sfârșitul comediei, ținu să insiste Colbert, pentru a arăta dușmanului său că lucrurile pot lua și o altă turnură. Un singur cuvânt al lui Filip către călău și ești pierdut, continuă el a-i spune.

Fouquet se înclină ușor și-l părăsi pe Colbert, pentru a se îndrepta în grabă spre apartamentul său, unde făcu să i se aducă un curier de încredere. În momentul când acesta intră în odaie, Fouquet se apropie de el și-i spuse:

— Majestatea Sa a plecat acum o oră la Fontainebleau. Anunță-l că logodna Sa cu prințesa Maria Tereza a bucurat mult poporul.

Făcu o scurtă pauză și apoi adăugă:

— Să gonești repede. Vestea va bucura pe Majestatea Sa.

Capitolul XI Eliberarea din Bastilia

Pentru Filip, lucrul cel mai important acum era eliberarea prietenilor săi, închiși la Bastilia. Era regele Franței timp de o zi și voia să profite de această neașteptată favoare, pentru a-și regăsi prietenii și protectorii săi.

În primul moment pe care-l avu liber, se îndreptă spre teribila închisoare, unde — la adăpostul personajului pe care-l întruchipa — ceru să-i fie arătată celula în care se aflau cei patru mușchetari.

Comandantul închisorii se supuse dorinței suveranului său și îl conduse la celula în care erau închiși d'Artagnan și prietenii săi. În momentul când descuie celula nu uită însă să spună:

— Sunt oameni primejdioși, Sire.

Filip se uită la el cu un aer disprețuitor și replică:

— Sunt obișnuit cu oamenii primejdioși.

Asigurarea aceasta nu fu însă suficientă pentru comandantul închisorii, care reluă:

— Nu, Sire. E mai bine să intru eu întâi.

Pentru a nu-i trezi bănuiala, Filip se dădu la o parte și comandantul fu cel care intră primul în celulă, adresându-se pe un ton disprețuitor mușchetarilor:

— În genunchi, câinilor!

Cu un aer de ușoară înfruntare, păstrând o atitudine din cele mai demne, cei patru mușchetari refuzară să se conformeze acestei porunci.

Comandantul ar fi vrut să continue pe tema aceasta, dar Filip schimbă cursul intenției lui întrebând:

— Aștia sunt rebelii?

D'Artagnan nu așteptă ca întrebatul să răspundă și interveni în discuție

spunând:

— De știam că veniți, Sire, v-am fi primit cu alai. Filip îl privi surâzător și întrebă:

— Sunteți mulțumiți de ospitalitatea noastră?

— Am fost primiți așa cum ne-am așteptat, răspuse d'Artagnan, cu ironie.

Filip se făcu că nu înțelege dublul sens al cuvintelor mușchetarului și continuă:

— Mă bucură mulțumirea voastră.

Fără să mai aștepte vreo întrebare, d'Artagnan fu cel care reluă discuția:

— Am vrea vești de la Filip.

Și apoi, după o scurtă pauză, continuă:

— Să vă purtați bine cu el... în cazul când scăpăm de spânzurătoare...

Porthos, de teamă ca aceste cuvinte să nu-l supere pe rege, interveni în discuție:

— Vrea să spună că ne e drag Filip.

Lui Filip îi venea să pufnească în râs, dar făcând toate eforturile pentru a-și păstra seriozitatea spuse:

— Poate fi drag cuiva? îl găsesc plictisitor și prost.

— N-ați avut încă plăcerea să vă încrucișați spada cu el, Sire, replică d'Artagnan, care fierbea de mânie.

Filip ar fi vrut să continue acest dialog, care-l amuza foarte mult.

Își dădu însă seama că fiecare minut pierdut avea importanță, în situația în care se găsea.

Era, într-adevăr, rege al Franței. Dar numai pentru o zi! Trebuia, de aceea, să lucreze cu cât mai mare grabă, pentru a se pune la adăpost de orice surpriză neplăcută. Puse capăt discuției, adresându-se comandantului închisorii:

— Lasă-ne singuri.

Comandantul făcu ochii mari, dar se supuse bâlbâind:

— Da, Sire, da. Desigur, Majestate.

Rămas singur cu prietenii săi, Filip se întoarse spre ei și, izbucnind în râs, exclamă:

— Nu mă recunoașteți?

Mușchetarii îl priviră uimiți. Filip își repetă întrebarea și abia de astă dată Porthos fu cel care strigă:

— Filip!

Imediat cei patru prieteni îl înconjurară. Tânărul nu le dădu vreme să-l întrebe nimic și le spuse:

— Am întocmit ordinul vostru de libertate. Vă amintiți hanul din Bordeaux? Așteptați-mă acolo.

Apoi se îndreptă spre ușă, o deschise și se adresă comandantului:

— Sunt nevinovați. Pune-i imediat în libertate. Comandantul se înclină până la pământ și obișnuit să se supună, replică:

— Da, Majestate.

— Asta-i totul, mai spuse Filip și plecă spre palat.

În timpul acesta, la palat, Colbert îl aștepta pe Filip în prada unei puternice agitații.

Bătrânul sfetnic știa că Ludovic va fi repede înștiințat de Fouquet asupra substituirii făcute și voia să-l pună pe Filip la adăpost de orice răzbunare.

Îl căutase însă în zadar prin tot palatul, căci tânărul dispăruse, ca și când l-ar fi înghițit pământul. În momentul în care ajunse în culmea disperării, Filip își făcu apariția, surâzător, în odaie.

— Filip, exclamă ministrul, când îl văzu. Trebuia să fugi. Să nu fie acum prea târziu. Tânărul îl privi calm și replică:

— Nu ți-am servit doar scopul d-tale, ci și pe al meu. Prietenii mei călătoresc spre Sud, pe patru cai buni.

Colbert scoase o exclamație de mare uimire, dar Filip continuă:

— Am fost la Bastilia... Sinistră cetățuie! Colbert îl întrerupse, grăbit.

— Nu-ți pierde vremea! Fugi!

Cu același calm, care nu-l părăsise o singură clipă, Filip reluă:

— Nu. Întâi să "abdic"... E cineva care va regreta sfârșitul domniei mele, termină el, gândindu-se la Maria Tereza.

— Fugi, cât timp mai poți, reluă Colbert. Ți-am pregătit un cal, bani...

— Îți mulțumesc, prietene. Îți sunt foarte recunoscător.

— Și Franța ți-e recunoscătoare, ținu să sublinieze Colbert.

Revenindu-și din surpriza loviturii de teatru montată de Colbert, prin substituirea regelui la ceremonia logodnei, Fouquet decise pierderea lui Filip.

Imediat dădu ordin să fie chemat căpitanul gărzii sale și îi spuse:

— Regele va pleca din oraș. Îl vom ataca când va ieși din barieră...

Căpitanul de gardă îl privi înmărmurit și abia putu să îngâne:

— Nu înțeleg... Să-l capturăm pe rege?

— Nu-i nevoie să înțelegi, răspunse Fouquet. Ajunge că înțeleg eu.

Capitolul XII În ghearele dușmanului

Cu toate sfaturile date de Colbert, Filip nu se putu decide să părăsească palatul fără s-o mai vadă pe Maria Tereza. În inima lui simțea că iubea cu putere pe această tânără fermecătoare, care-l cucerise prin bunătatea și farmecul ei. Deși nu era un secret că această iubire nu putea avea deznodământ fericit pentru el — deși și Infanta Spaniei îl iubea — Filip voia să-i mai vorbească măcar o dată. Cu toată ora târzie se îndreptă spre apartamentul ei.

Maria Tereza tocmai terminase de scris tatălui ei și recitea rândurile așternute pe hârtie:

"Cât am stat împreună pe balcon era cu totul altfel. Un adevărat rege. Și când m-a sărutat, am simțit că aproape îl iubesc".

Puse mâna pe toc și șterse cuvântul aproape, privind apoi scrisoarea cu mulțumirea unui copil care simte că a făcut un lucru bun.

În momentul acela, o ciocănitură la ușă o făcu să tresară puternic. Maria Tereza ezită o clipă, apoi se îndreptă spre ușă și se găsi în fața lui Filip.

— Majestate... exclamă ea.

— Iartă-mă că vin la o oră atât de târzie, o întrerupse Filip. Vreau să-ți urez noapte bună.

Și fără a-i da răgaz pentru vreun cuvânt, continuă:

— Azi, pe balcon, te-am sărutat. Nu voi uita până la moarte ce frumoasă ai fost.

Maria Tereza se uită la el și simțind, mai curând decât văzând, schimbarea produsă în el, spuse:

— Ludovic, ai o privire speriată.

Filip se apropie de ea, o strânse ușor în brațe și îi șopti:

— La gândul că te pierd.

— Mă pierzi? întrebă ea uimită.

— Regii au memorie scurtă și sunt în stare să facă răni adânci, continuă Filip, fără a se uita la ea. Să nu ai încredere în bărbați. Nici chiar în Ludovic.

Spunând acestea, o sărută cu căldură și desfăcându-se din brațele ei, care-l înconjurară, adăugă:

— Asta ca să-ți aduci aminte de mine. Noapte bună. Și ieși repede din odaie.

La adăpostul nopții, Filip părăsi palatul și — gonind din toate puterile — se îndreptă spre locul de întâlnire fixat cu prietenii săi.

Plecarea lui nu trecuse totuși neobservată, așa cum crezuse el și Colbert Fouquet era la pândă, gata a-și aduce la îndeplinire planul pe care-l trasase. Se luă imediat după tânăr, care nu se știa urmărit și, după o scurtă bucată de vreme, îl ajunse din urmă, înconjurându-l cu oamenii săi.

Văzându-l pe Fouquet, Filip nu-și pierdu cumpătul și exclamă cu tărie:

— îndrăznești să-l ataci pe rege?

Cu un zâmbet viclean, Fouquet replică:

— Ce nevoie a avut Majestatea Voastră Să se furișeze singur din palat. Ați fi putut fi rănit... chiar ucis.

— Lasă-mă să-mi urmez drumul! strigă Filip, care simțea că-l părăsește sângele rece.

— Riscul este prea mare, Majestate, replică Fouquet pe același ton.

Și pentru a se face ascultat adăugă cu o voce mai hotărâtă:

— Vă sfătuiesc să vă întoarceți la palat... de bună voie. Filip se Uită

în jurul său și văzu că ar fi fost o nebunie să încerce a se împotrivi. N-avea nici o șansă de a scăpa pentru a ajunge la prietenii săi. Se întoarse spre Fouquet și zâmbind ironic îi spuse, ca o capitulare:

— Înțeleg acum de ce te prețuiește regele.

Avertizat de Fouquet, Ludovic se întoarse în grabă de la Fontainebleau pentru a-l pedepsi pe cel care se interpusese planurilor sale.

Imediat după sosirea lui, Fouquet făcu să-i fie adus în apartament Filip, în timp ce Colbert fu chemat să asiste și el la scena care se va desfășura.

Chiar înainte de a vorbi cu prizonierul său, Ludovic îi decisese soarta, căci zgomotele care veneau de afară, nu mai lăsau nici o îndoială: se lucra de grabă la ridicarea unei spânzurători.

În fața primejdiei, Filip redevenise tânărul cu sânge rece, luptătorul neînfricoșat. N-avu nevoie de prea multe cuvinte, pentru a-și da seama de soarta care-i fusese rezervată. Cu toate acestea, afișă același calm și aceeași bună dispoziție, ca la prima întâlnire cu Ludovic.

Apropiindu-se de fereastră, pentru a se uita la lucrul tâmplarilor, nu se putu opri să nu-i spună lui Ludovic, care venise după el:

— Sunt îndemânatici... Pesemne, datorită experienței îndelungate.

Ludovic simți ironia tânărului și, fierbând de mânie, șuieră:

— Trebuia să te fi spânzurat imediat.

Și pentru că mânia îl sufoca, se întoarse spre Colbert și, bâlbâind, îngână:

— Tu, tu... și tu ești vinovat.

— Majestatea Voastră nu mi-a spus că pleacă.

— Datorită mistificării, ți-ai putut împlini dorințele.

— Nu toate, Sire, replică bătrânul ministru cu dublu înțeles.

Suveranul izbucni de-a binelea:

— Nu ți-e de-ajuns că m-ai compromis cu Spania? Dar tot eu voi avea ultimul cuvânt.

Făcu o scurtă pauză, pentru a se uita pe geam afară și reluă:

— Pun rămășag că frânghia nu se va rupe.

Nici un mușchi nu tresări pe obrazul lui Colbert, la auzul acestor cuvinte, care însemnau condamnarea la moarte a lui Filip.

— Majestatea Voastră este norocoasă, interveni Fouquet, pentru a sublinia cuvintele suveranului.

Filip, care privea zâmbitor toată această scenă, se uită disprețuitor la ei și spuse:

— Mă bucură că sfârșitul meu este un prilej de rămășag.

— Regret că nu te pot spânzura odată cu prietenii d-tale., fu răspunsul lui Ludovic. Dar... vor urma curând.

Surâsul lui Filip se accentuă.

— Îmi pare bine că au mai multă șansă de scăpare decât mine.

Pentru a fi în tonul interlocutorului său, Ludovic se adresă lui Fouquet:

— Garda de onoare să-l escorteze pe ex-regele la eșafod.

— Bineînțeles, Majestate. În sunet de tobe.

— Se vor trage și două trei salve de tun, continuă Ludovic.

Filip se înclină batjocoritor și exclamă:

— Cinstea e prea mare.

Colbert, care până atunci nu se amestecase în discuție, socoti că sosise momentul să intervină, pentru a dezvălui secretul pe care-l păstrase atâția ani, respectând cuvântul dat fostului său suveran.

— Îmi pare rău, dar execuția lui Filip e cu neputință, spuse el liniștit.

— Nici execuția ta nu este cu neputință, replică Ludovic, crezând că ministrul său se gândește să ia apărarea lui Filip, părtașul său la trucarea logodnei.

— A mea nu... replică ministrul. Dar nici un rege nu poate vărsa sânge regal.

— Sânge regal? repetă Ludovic.

— Vă scutesc de a spânzura pe fratele Vostru geamăn.

— Frate? Te-ai ramolit, Colbert, spuse Ludovic, care credea că este obiectul unei glume, sau a unei încercări disperate a ministrului său de a-l salva pe Filip. Te știam prea deștept ca să născocеști asemenea minciuni, continuă el.

— Fouquet știe că am spus adevărul, reluă Colbert, care ținea să se răzbune pe mârșăvia fostului aprod. Am fost amândoi de față la naștere. Eu de drept... și Fouquet ca de obicei.

Și pentru că Ludovic părea încă complet neîncrezător, Colbert se

întoarce spre Fouquet:

— Povestește regelui, cum tatăl Majestății Sale l-a trimis pe Filip cu d'Artagnan în Gasconia și cum întâmplarea l-a făcut pe Ludovic rege?

— Alte dovezi mai convingătoare ai? Întrebă Ludovic pe Colbert, în timp ce Fouquet nu spunea nici un cuvânt.

— Dacă asemănarea nu e o dovadă suficientă, voi aduce bucuros altă dovadă mai convingătoare... cu permisiunea Majestății Voastre.

Capitolul XIII Masca de fier

Plecând de la Ludovic, Colbert se gândi la singura mărturie valabilă: la aceea a reginei mamă. Ana de Austria, care trăia acum retrasă într-o mănăstire din imediata apropiere a palatului.

Grăbindu-se de a se folosi de mărturia ei, Colbert se mulțumi s-o poftască să vină până la palat, pentru a-i arăta o surpriză.

Bătrâna regină, căreia anii nu-i răpiseră în întregime marea ei frumusețe, îl urmă în grabă, dându-și seama după atitudinea lui Colbert că este vorba de ceva serios.

În momentul când ajunse la ușa apartamentului lui Ludovic, regina mamă întrebă:

— E o surpriză plăcută?

Colbert deschise ușa și se mulțumi să răspundă:

— Majestatea Voastră nu va fi dezamăgită.

Ana de Austria cuprinse dintr-o privire toată scena și în momentul în care ochii ei se opriră asupra fiului pe care nu-l văzuse de la naștere exclamă, ca un țipăt:

— Filip! Fiul meu! Fiul meu! și se repezi spre el.

Filip o strânse cu căldură în brațe și privind-o, ca și când ar fi vrut s-o soarbă, îi spuse încet:

— Visasem să-mi întâlnesc mama în viață... dar o iubesc și pe pragul

morții.

— Pe pragul morții? repetă regina-mamă, cu un ton de adâncă îngrijorare.

— Dovada e convingătoare? întrebă Colbert pe Ludovic.

Cu o voce aspră, care-i trăda furia, Ludovic se adresă mamei lui:

— Rău ați făcut că ați părăsit mănăstirea.

Regina, care înțelesese repede substratul scenei care se desfășura în fața ei, aruncă o privire rugătoare fiului ei suveran și părăsi apartamentul, urmată de Filip și de paznicii acestuia.

Rămas singur cu Ludovic, Colbert fu acela care deschise discuția:

— N-are decât o vină: aceea de a vă fi frate geamăn. Soarta a vrut așa. Dacă asemănarea vă supără, exilați-l undeva unde să fie inofensiv.

Fulgerat parcă de o idee diabolică, Ludovic se întoarse spre ministrul său și cu un ton pe care Colbert îl cunoscuse că nu înseamnă ceva prea bun, îi răspunse:

— Câteodată am impresia că ești genial. Ai dreptate! Nu-l pot spânzura. Nu fiindcă mi-e frate, ci fiindcă așa avea impresia, că mă execut singur.

Apoi, vorbindu-și pentru sine, Ludovic adăugă:

— Pune capăt asemănării. Exilați-l undeva, să nu fie văzut de nimeni...Nu-i rea ideea!

Cu aceasta, soarta lui Filip fusese pecetluită. Pentru propriul lui frate, care n-avea altă vină decât că era geamăn și-i semăna perfect, Ludovic născocise o pedeapsă grozavă, mai grozavă decât o asasinare.

La câteva zile după această scenă, Ludovic se afla la Bastilia, însoțit de Fouquet. Suveranul coborî treptele care duceau la marea sală de tortură, unde un meșter fierar făcea instrumente diabolice de schingiuit. De astă dată, instrumentul de tortură era opera lui Ludovic, căci el îl concepuse.

Pătrunzând în sală, unde la un foc mare lucra fierarul și calfele sale, Ludovic se adresă lui Fouquet.

— Adevărata putere este aceea să fii ascultat aici.

— Numai Regele este ascultat aici, Sire, replică Fouquet slugarnic. Eu nu râvnesc la tronul Franței.

Ultimele cuvinte trebuiau să trezească mânia lui Ludovic față de

fratele lui geamăn, care fusese închis, între timp, într-o celulă a Bastiliei, până la condamnarea lui definitivă.

Ludovic își privi geniul său rău cu un surâs drăcesc și spuse:

— Din fericire... în momentul acesta, creez un regat pentru unul care ar putea avea această ambiție. Sunt generos. Îi dăruiesc și un tron. E adevărat că regatul lui se va limita la pereții uneia din celulele de sus.

— Bună glumă, Majestate. interveni Fouquet, pentru a și încuraja suveranul.

Măgulit de această apreciere Ludovic continuă:

— Când te gândești că Colbert mi-a dat ideea. Spunând aceasta, luă din mâinile maestrului fierar o mască, copiind adoma capul unui om, peste care se putea îmbrăca, având o deschizătură laterală, care se închidea cu ajutorul unui zăvor căruia i se atașa un lacăt.

Fouquet o privi cu atenție și, deși se îngrozi, nu-și trăda teama exclamând:

— E o capodoperă!

— Asta a fost ideea mea. E prea riscant să existe doi regi, care seamănă. Unul va purta deci o mască. Cum vezi e ingenioasă. Acoperă tot capul.

— Foarte ingenioasă!, îi confirmă Fouquet.

Ludovic făcu o scurtă pauză și apoi își întrebă interlocutorul:

— În cât timp crește o barbă?

Spunând acestea se apropie de el și își vârî mâna în gât, continuând a vorbi ca numai pentru el:

— Să fii sugrumat sub mască de propria ta barbă...

Și pentru că lui Fouquet îi pierise graiul, suveranul îi aduse la cunoștință alte amănunte asupra diabolicei lui născociri:

Masca va avea o singură cheie, pe care o voi păstra eu. O voi purta pe un lanț de aur... deasupra inimii.

Și fața i se luminează de un zâmbet, care n-avea nimic omenesc în el.

Mulțumit de opera lui, Ludovic dădu ordin să i se pună masca prizonierului său.

Filip fu scos din celulă și dus în sala de tortură, unde-i fu aplicată masca sub care trebuia să-și termine viața, din ordinul propriului său frate.

În zadar se zbuçiumase și încercase să scape din mâinile călăilor săi. Erau prea mulți și prea-puternici. Strigătele lui de deznădejde umplură vasta sală de tortură, care răsuna lugubru cu ecoul ei înfiorător. Călăii își îndepliniră însă întocmai misiunea lor și Filip fu readus în celula lui purtând pe cap enorma mască de fier, care trebuia să-i ascundă obrazul privirilor oricui. Ludovic nu mai avea de ce să se teamă. Fratele său geamăn avea acum înfățișarea unui monstru, care ar fi inspirat groază celor care l-ar fi văzut.

Readus în celulă, fu instalat pe un "tron" în miniatură și comandantul Bastiliei îi citi documentul, punând pecețile domnești, care-i fusese trimis de la palat:

ORDIN DE ÎNTEMNIȚARE PE VIAȚĂ

*"Vinovat de înaltă trădare, e osândit la temniță pe viață.
Va fi tratat ca orice prizonier de rând. Dar toți i se vor adresa
ca unui rege".*

Comandantul izbucni în râs și mai citi odată ultimele cuvinte: Toți i se vor adresa ca unui rege". Se înclină batjocoritor în fața lui și-i spuse:

— Noapte bună, Majestate.

Apoi părăsi celula, lăsându-l pe Filip pe "tronul" său. Tânărul își prinse capul în mâini, își pipăi hidoasa lui mască și izbucni într-un plâns în hohote.

Capitolul XIV O noapte în Bastilia

Suferința pe acest pământ, este în raport cu forțele omului. Nu pretindem că Dumnezeu măsoară durerile pe care le azvârle pe capul cuiva în raport cu puterea de îndurare a creaturii lovită. Această afirmație n-ar fi exactă din moment ce Dumnezeu îngăduie moartea, care este deseori

singurul refugiu al sufletelor prea tare chinuite în corpul omenesc. Suferințele sunt în raport cu forțele, adică omul slab suferă mai mult, la chin egal, decât omul puternic. Acum, din ce elemente se compune forța omenească? Oare această forță nu-i mai ales consecința exercițiilor, obișnuinței, experienței? Iată ce nu vom căuta să demonstrăm, este o axiomă atât pentru moral cât și pentru fizic.

Când tânărul protejat al lui d'Artagnan, zdrobit, fu închis în celula-i, își închipui mai întâi că moartea este ca un somn, că este presărată de vise, că odată cu masca de fier ce i se pusese pe umeri, fusese aruncat în neant și că moartea urmasse ca o consecință firească, după visul său de rege atotputernic. Fusese rege o singură zi! Dar ce zi!... Câte evenimente nu se perindaseră prin fața ochilor săi! Aproape că nu-i venea să creadă că el fusese acela care se logodise cu Maria Tereza, Infantă de Spania, pe care o iubea atât de mult.

Ca o fantomă în viață, asista la desfășurarea pasiunii sale dureroase. Parcă plutea într-un mister neînțeles, între realitate și supranatural. Auzea totul, vedea totul, fără să încurce nici unul din amănuntele agoniei sale și toate acestea, își spunea bietul Filip, constituiau un supliciu cu atât mai îngrozitor, cu cât putea să dureze o eternitate!

— Oare infernul a fost numit eternitate? își zise Filip când ușa de fier se închise, lăsându-l singur în celulă.

Nici nu privi în jurul său, și, în această sinistră încăpere, rezemat de un zid, el căuta să se convingă că-i mort, închizând ochii pentru a nu vedea ceva și mai rău încă!

— Cum am murit? își spuse el aproape înnebunit. Nu cumva am visat că mi s-a pus o mască de fier pe față? Nu, nu, nu am visat, căci mâinile mele nu se pot înșela! De ce oare nu m-au omorât mai bine, decât să mă chinuiască în asemenea chip? Un pic de otravă l-ar fi scutit pe fratele meu de orice grijă! Ah! Dumnezeu! Cum poți îngădui atâta răutate.

Deodată, frigul din încăpere căzu ca o mantie pe umerii lui Filip.

Un zgomot straniu atrase atenția tânărului om. Se uită și văzu pe cămin sub un enorm Christ sculptat în lemn, un șobolan uriaș, ocupat să ronțăie resturile unei bucăți uscate de pâine, în vreme ce-și ținea privirea ațintită asupra noului locatar, o privire inteligentă și curioasă...

Filip avu frică și simți dezgustul punând stăpânire pe el. Se dădu înapoi spre ușa de fier scoțând un strigăt și ca și cum ar fi fost nevoie de acest țipăt, pentru ca să se recunoască, Filip înțelese că-i în viață, stăpân încă pe rațiunea și conștiința lui.

— Prizonier! strigă el. Eu, eu, prizonier!

Căută din ochi o sonerie de alarmă pentru ca să dea un semnal.

— La Bastilia, nu există sonerii de alarmă, își zise el și eu sunt închis la Bastilia. Ah, de ce n-am ascultat pe Colbert și mi-am întârziat plecarea? Totul se datorește unei conspirații a lui Fouquet care a știut să mă atragă în cursă... Colbert avea dreptate. Trebuia să mă feresc! Dar ce are cu mine? Îi era teamă să nu mă urc pe tronul Franței? Imposibil... Cine știe? - Poate că a convins pe rege că aspir la tronul lui și fratele meu l-a crezut, căci, în familia noastră sunt curente asemenea rivalități. Dar, regina, mama mea mă va lăsa să mă sfârșesc în această celulă? Dar Maria Tereza? Oh? Maria Tereza! Ea va fi ocară întregii Curți și la discreția răutății lui Ludovic și a scârbosului Fouquet. Scumpă copilă! Va fi probabil și ea închisă între cei patru pereți ai unei încăperi, iar logodnicul ei va continua viața de desfrâu alături de d-ra de la Vallière. S-a sfârșit, n-am s-o mai întâlnesc niciodată!

Și numai la gândul acesta de despărțire, nefericitul îndrăgostit izbucni în suspine, hohote și strigăte.

— Unde-i guvernatorul? urlă Filip în paroxismul furiei. Vreau să-i vorbesc. Să vină imediat.

Strigă încontinuu, dar nici o voce nu răspunde chemărilor sale.

Luă un scaun și lovi cu el în masiva ușă de fier. Lemnul răsună în ciocnirea sa cu metalul și împrăștie mai multe ecouri lugubre în adâncul gangurilor. Dar nici o ființă nu răspunde, absolut nici una.

Filip renunță repede la acest sistem de a atrage atenția celor din închisoare, căci ajunse la concluzia că se dăduse ordinul să nu fie luat în seamă, orice ar face. După ce-i trecu prima furie, el observă o fereastră zăbreliată pe unde filtra o rază de lumină. Filip începu să strige, la început încetișor, apoi mai tare, tot mai tare. Dar nimeni nu-i răspunde.

Douăzeci de tentative încercate pe rând, nu se încheiară cu mai mult succes.

Sângele începu să se revolte și să se urce în capul tânărului prinț.

Această natură, obișnuită cu libertatea, fremăta în fața captivității care-i fusese impusă. Treptat, furia-i crescuse. Prizonierul sfărâma scaunul mult prea greu pentru mâinile sale și se servi de un picior pentru ca să bată ritmic în ușă. Bătu de atâtea ori și atât de tare, încât sudoarea curgea șiroaie pe frunte. Zgomotul deveni imens și continuu. Câteva strigăte înăbușite îi răspunseră de ici și colo.

Acest zgomot produse asupra fratelui regelui un efect straniu. Se opri ca să asculte. Distinse vocile prizonierilor, victime ca și el, ale cruzimii regale. Aceste voci se ridicau ca aburii prin pereții groși și zidurile opace. Ele acuzau pe autorul indirect al acestui zgomot, după cum suspinele și lacrimile acuzau în tăcere pe autorul captivității lor. Și lui Filip i se păru și mai odios fratele său care răpise libertatea atâtor ființe. Și acum, el le răpea și somnul prin zgomotul ce-l făcea.

Acest gând fu cât pe ce să-l înnebunească. Dublă forțele sau propriuzis voința dornică să obțină o informație sau o concluzie. Piciorul scaunului își reluă Oficiul. După o oră, Filip auzi, ceva în coridor, în spatele ușii sale și o lovitură năpraznică venită din afară îl făcu să se oprească.

— Ei! Omule! Ai înnebunit? zise o voce aspră și grosolană. Ce te-a apucat, astăzi de dimineață?

— Astăzi de dimineață? se gândi prințul surprins.

Apoi, politicos, întrebă:

— Domnule, sunteți guvernatorul Bastiliei?

— Omule, ai ceva scrântit la scăfârlie, replică vocea, dar acesta nu-i un motiv să faci atâta vacarm. Încetează odată!

— D-ta ești guvernatorul? întrebă din nou Filip.

Nu mai primi nici un răspuns. Auzi zgomotul unei uși închizându-se și distinse pașii paznicului îndepărtându-se.

Când tânărul căpătă certitudinea că paznicul plecase, furia lui nu mai cunoscă limită. Agil ca un tigrul, sări de pe masă la fereastră și zgâlțâi zăbrelele. Sparse geamul, ale cărui cioburi, căzură pe pavajul curții. Răguși strigând: "Guvernatorul! Guvernatorul!" Acest acces dură o oră, care fu o perioadă de febră mare.

Cu părul în neorânduială și lipit pe frunte, cu hainele sfâșiate, cu cămașa în bucățele, Filip nu se opri decât la capătul forțelor și numai atunci

când înțelese că grosimea acestor ziduri, impenetrabilitatea cimentului, erau invincibile la oricare altă tentativă decât aceea a timpului.

Își lipi fruntea de ușă și lăsă inima să se calmeze un pic. Dacă ar fi continuat, ar fi avut un atac de cord.

— Va veni, își zise el, clipa în care mi se va aduce hrană ca tuturor prizonierilor. Voi vedea, atunci, pe cineva, îi voi vorbi și-mi va răspunde.

Și prințul căută în memoria sa la ce oră avea loc prima masă a prizonierilor la Bastilia. El n-avea de unde să cunoască acest detaliu. Fire religioasă, el nu încercă să arunce pe seama lui Dumnezeu suferința lui. Simțea că Dumnezeu îl supunea acestei umilințe teribile. Nimic nu putea fi mai eficace pentru a-l menține în simțământul credinței, decât sentimentul durerii. Dar Filip nu îndrăzni să cadă în genunchi pentru a se ruga de Cel-De-Sus să-i curme chinurile.

— Dumnezeu face bine, își zise el, Dumnezeu are dreptate. Numai la suferință se călește sufletul unui om.

Cam la acest punct ajunsese cu gândurile sale, adică cu agonia lui, când auzi un zgomot în spatele ușii și scârțâitul unor chei și broaște îl anunțară că avea să primească o vizită.

Filip făcu un salt înainte, pentru a se apropia de acela care urma să intre. Dar, deodată, gândindu-se că o asemenea mișcare ar fi nedemnă pentru un prinț, se opri, luă o poză nobilă și calmă, ceea ce era ușor și așteptă, cu spatele întors, spre a ascunde și cea mai mică urmă de agitație ce-ar mai fi sălășluit în ochii lui.

Noul sosit era un paznic, încărcat cu un paner plin cu hrană.

Filip îl privi cu neliniște. Așteptă să-i vorbească.

— Ah! zise acesta, ai spart scaunul. Ai avut un acces de nebunie?

— Domnule, replică regele de o zi al Franței, măsoară-ți cuvintele, căci s-ar putea să aibă consecințe grave.

Paznicul puse panerul pe masă, privindu-și interlocutorul, surprins.

— Cheamă, te rog, pe guvernator, adăugă Filip nobil.

— Haide, copile, răspuse paznicul, ai fost totdeauna cuminte, dar nebunia face pe om rău și țin să te previn că spartul scaunului și zgomotul ce l-ai făcut constituie un delict ce se pedepsește cu asprime, aici la noi. Caută de te cumințește și n-am să-i raportez nimic guvernatorului.

- Vreau să vorbesc cu guvernatorul, replică prințul fără să clipească.
- Te va băga la carceră, ține minte.
- Vreau! Mă auzi?
- Ah! Iată că privirea-ți devine rătăcită! N-am să-ți las cuțitul.

Paznicul făcu ceea ce zise, luă cuțitul, închise ușa și se îndepărtă, lăsând pe Filip mai mirat, mai nefericit, mai singur ca niciodată. În zadar, reluă jocul cu piciorul scaunului; în zadar aruncă pe fereastră hrana și farfuriile; nimeni nu-i răspunse.

Două ore mai târziu, în celulă nu se mai afla un prinț, un gentilom, un om, un creier. Devenise un nebun, rupându-și unghiile de ușa, căznindu-se să scoată pavajul camerei și scoțând urlete atât de înfricoșătoare, încât bătrâna Bastilie părea că tremură din temelii.

În ceea ce privește pe guvernator, el nici nu se deranja de tot acest vacarm. Paznicul și santinelele de rond îi înaintaseră raportul, dar la ce bun? Nebunii erau un lucru curent în fortăreață și zidurile nu erau oare mai tari ca nebunii?

D. de Baisemeaux, pătruns de tot ce-i zisese Fouquet, al cărui devotat era și perfect în regulă cu ordinul regelui, n-avea altceva mai bun de făcut decât să-l lase pe prizonier fie să urle sau să spargă geamurile.

Totuși, acest prizonier nu-i convenea. Auzi, domnule, să i se dea onorurile ca unui rege! Așa ceva nu i se mai întâmplase. În gând, dorea ca această poveste să se termine odată.

— N-ar fi rău, monologa el, ca totul să se întâmple după gândul meu. Un prizonier obișnuit este destul de mult pentru ca să-i dorim moartea liberatoare. Mult mai vârtos, când prizonierul devine nebun și când poate, mușcă și face zgomot în Bastilia. În asemenea cazuri, zău!, nu trebuie numai să dorim moartea, ci am face o operă caritabilă suprimându-l încet, încet.

Și bunul guvernator, obosit de pe urma unui raționament atât de profund, ordonă să i se mai servească o nouă masă.

Capitolul XV Mușchetarii intră în arenă

Trecuse o lună de la data întemnițării lui Filip în Bastilia. Într-o dimineață, Fouquet își făcu apariția în apartamentul lui Ludovic, pentru a pregăti și pierderea lui Colbert, dușmanul său de moarte.

Ludovic tocmai își lua micul dejun când sfetnicul său intră:

— Bună dimineața, Majestate. Regele Bastiliei continuă să-și ocupe tronul. A trecut exact o lună de când și-a început glorioasa-i domnie.

Ludovic surâse mulțumit și replică:

— Sper că "Majestatea Sa" este mulțumită de regatul și coroana ce i-am dăruit.

— Se impune să procedăm la fel și cu Colbert, adăugă Fouquet, prinzând momentul favorabil. Îl cunosc pe Colbert. Își va închina viața eliberării lui Filip. Un gest patriotic, fără îndoială, mai ales dacă e convins că Filip are drepturi egale la coroană.

— Un om mort nu-și poate închina viața nici unei îndatoriri, replică Ludovic ca pentru a-și exprima dorința.

— Cum? Să-l spânzurăm pe Colbert? Nu, nu se poate, Majestate!, interveni Fouquet. Colbert este prietenul poporului, care-i admiră cinstea.

— Ceea ce mă supără e că nu i se poate reproșa nimic, reluă Ludovic, vizibil indispus.

— Orice om greșește, Majestate, spuse Fouquet insinuant.

— Colbert nu.

— A greșit când a iscălit această chitanță, spuse Fouquet și întinse regelui un petec de hârtie.

Ludovic îl luă, se uită la el și apoi ridică ochii spre sfetnicul său, întrebător:

— Majestate... reluă Fouquet, cu un ton de ușoară imputare.

Și constatând efectul vorbelor lui adăugă:

— Dacă am mai pune trei zero, transformând cifra în 50.000 de franci, Majestatea Voastră l-ar putea întreba ce-a făcut cu cei 49.550 de franci... Și nu va găsi răspuns... E foarte posibil ca poporul să nu ia apărarea, unui criminal.

Ludovic se ridică de la masă, se apropie zâmbitor de Fouquet, se uită

la pieptul hainei lui, de care atârnavă decorațiile, pe care i le dăduse pentru servicii anterioare și spuse cu un ușor regret:

— Păcat! Nu mai e loc pentru medalii!

— Dacă Majestatea Voastră se gândește la o răsplată... doamna Fouquet ține să fie ducesă... Știți cum sunt femeile... spuse Fouquet, frecându-și mâinile slugarnic.

Ludovic îl privi înțelegător și-i răspunse:

— Dorința i se va împlini... în ziua când va fi spânzurat Colbert.

Fouquet se înclină curtenitor și făcând aluzie la soarta lui Colbert încheie:

— Ce păcat! Un patriot atât de mare!

Eliberați din Bastilia, cei patru mușchetari, prietenii nedespărțiți ai lui Filip, în frunte cu d'Artagnan, se îndreptară spre locul de întâlnire care le fusese indicat. Zilele trecură însă fără ca protejatul lor să-și facă apariția, așa cum fusese convenit. Temători pentru viața lui, hotărâra, într-o zi, să se întoarcă la Paris pentru a da de urma tânărului lor prieten, deși știau cât riscă întorcându-se în Capitală. Nu putea fi vorba însă de grija vieții lor, atâta vreme cât nu știau unde este Filip și dacă nu i se întâmplase ceva.

Se sfătuiră pentru a-și întocmi planul de acțiune și, în final, conveniră să-l viziteze pe Colbert, pentru a afla de la el cele ce-i interesa.

Călăriră voinicește până în apropierea Parisului, unde trecură sub comanda lui d'Artagnan, conform programului stabilit. Fostul căpitan al mușchetarilor regali, îi duse pe niște drumuri lăturalnice, din marginea Parisului, până ce ajunseră într-o pădurice, complet pustie. Acolo, descălecară și, ghidați de d'Artagnan, se pomeniră în fața unei deschizături bine mascată de tufișuri.

Pășiră într-un gang care li se oferea, cu recomandarea lui d'Artagnan de a merge cu băgare de seamă și după o bună bucată de drum, pătrunseră într-o locuință, care era a lui Colbert.

Chiar în clipa în care intrară într-o odaie, de fapt biroul de lucru al ministrului, dădură peste Colbert. Acesta era așezat la masă. La zgomotul intrării lor, bătrânul ministru întoarse repede capul și, văzându-i, exclamă:

— D'Artagnan! Cum ai intrat?

— N-am uitat intrarea secretă, îi răspunse gasconul.

— S-a pus un premiu pe capul vostru, continuă Colbert cu un aer de îngrijorare.

— Sper că-i mare, replică d'Artagnan, glumind.

— În orice caz, e măgulitor, interveni Porthos.

— Sunteți urmăriți... Eu sunt suspectat... Care-i rostul că ați venit aici? întrebă Colbert.

— Nu l-am găsit pe Filip la Bordeaux.

— Știu, replică ministrul, plecând capul, parcă sub o grea povară.

— Unde e Filip? strigă d'Artagnan, care bănuie ceva grav din răspunsul și atitudinea sfetnicului regal.

— Închis în Bastilia pe viață... Cu o mască de fier pe față, reuși să îngâne bătrânul, zdrobit sub această mărturisire.

— Ce? strigă d'Artagnan.

— Da. Cea mai infernală invenție a lui Ludovic. Dacă vreți să scăpați de spânzurătoare, fugiți.

— Să fugim? Unde ți-e curajul?

— Lupti, când ai șanse să învingi.

— Curaj înseamnă să lupti chiar, fără șanse.

Colbert îl privi cu admirație. D'Artagnan rămăsese același în ciuda anilor care trecuseră peste el. Îl recunoștea așa cum îl știa de pe vremea când spada lui nu avea rival în Franța. Totul nu dură însă decât câteva secunde, căci bătrânul ministru reluă:

— Oamenii regelui pot veni, în orice clipă. Nu cer să salvați viața mea, ci a voastră.

— Filip nu s-a gândit la viața lui, interveni Porthos. D'Artagnan îl privi liniștit pe vechiul său prieten și cu un ton de imputare și amărăciune îi spuse:

— Lași Franța pe mâna unui mișel ca Fouquet!... Și a unui dement? îmi amintesc de vremea când cârmuiai d-ta.

— Asta era sub Ludovic al XIII-lea. Acum domnește Ludovic al XIV-lea, răspuse Colbert.

Abia termină de spus aceste cuvinte și câteva lovituri puternice în ușă îl făcură să tresară. Era un căpitan de mușchetari cu câțiva oameni, veniți să-l ridice pe Colbert, în urma mașinației pusă la cale de Fouquet.

— Nu deschid până n-ați plecat, le șopti ministrul.

Și făcu un semn valetului, care se îndrepta spre ușă; Din doi pași d'Artagnan fu lângă servitor și-i spuse pe șoptite dar imperativ:

— Dă-mi haina ta. Deschid eu ușa.

De afară, ciocăniturile se repetară, însoțite de somația:

— Deschideți!

D'Artagnan îmbracă haina servitorului și imitând vocea acestuia răspunse:

— Vin... vin îndată.

Apoi șopti prietenilor săi:

— Să vă stăpâniți.

Și pentru că loviturile în ușă deveniră mai insistente repetă:

— Vin... Cine e?

— În numele regelui! Deschide!

Aruncând o ultimă privire spre locul unde se ascuseseră prietenii săi și Colbert, d'Artagnan răsuci cheia și deschise ușa, lăsând să intre în cameră pe ofițerul regal și garda lui.

— Unde este domnul Colbert? întrebă primul, în momentul când dădu cu ochii de servitorul care le deschisese.

Ce păcat! îi răspunse d'Artagnan, cu un ton de sincer regret. A plecat acum o oră spre sudul Franței, să-și îngrijească sănătatea.

Și pentru că i se păruse că cuvintele lui nu fuseseră destul de convingătoare pentru ofițer, continuă:

— Pofțiți înăuntru, să vă convingeți... Sunt singur. Căpitanul aruncă o privire prin odaie și, întorcându-se spre oamenii săi, spuse:

— Bătrânul nu minte.

Apoi i se adresă din nou lui d'Artagnan:

— Pe ce drum a luat-o?

— Nu cunosc drumurile... Sunt doar un biet servitor. L-am auzit însă vorbind de Marsilia!

Căpitanul se întoarse spre oamenii săi și, făcându-le semn să părăsească odaia, ordonă:

— Spre Marsilia!

Capitolul XVI Cheia de aur

După ce se convinsese că pericolul se îndepărtase pentru moment, d'Artagnan dădu de veste prietenilor săi că pot ieși din ascunzătoarea de unde auziseră toate cele întâmplate.

— D'Artagnan, minți admirabil, exclamă Porthos. Gasconul, măgulit de acest compliment, se înclină și mulțumi. Apoi se întoarse spre Colbert și-i spuse repede:

— Îl putem elibera ușor pe Filip, din Bastilia.

— Și masca?...

— Se poate scoate, completă Porthos. Există doar o cheie?...

— Și eu sunt tot atât de îndrăzneț ca și voi, îi spuse Colbert. Ne trebuie cheia... nu numai pentru eliberarea lui Filip, ci și a întregii Franțe. Și această cheie atârnă de gâtul lui Ludovic al XIV-lea!...

Colbert era decis să apeleze la ajutorul singurei ființe care îi putea fi într-adevăr de folos. Și aceasta era Maria Tereza. Puse la curent pe mușchetari cu hotărârea lui și deoarece ar fi fost imposibil să discute cu ea la palat, unde serviciul de spionaj al lui Fouquet nu scăpa nimic, trimise un servitor credincios să-i comunice că este absolut necesar să-i vorbească.

Maria Tereza nu ezită o secundă și veni în grabă la Colbert, singurul sfetnic al regelui pe care-l stima.

Bătrânul ministru îi prezentă pe cei patru mușchetari și apoi, poftind-o să ia loc, începu a-i spune întreaga poveste:

— Amantul domnișoarei de la Vallière e Ludovic, spuse el. Cehdin catedrală și cel de pe balcon e Filip.

În mintea prințesei se făcu lumină deplină. Acum își putea explica ușor schimbarea produsă în atitudinea lui Ludovic, atunci când îi plăcuse. Acesta nu era deci regele Franței ci fratele său geamăn, care la caracter nu-i semăna însă de fel. Pentru a nu-și trăda sentimentele ei intime față de Colbert și cei patru mușchetari, Maria Tereza se mulțumi să spună, cu un ușor suspin de ușurare:

— Filip e numele tatălui meu. Îmi place.

Apoi aducându-și aminte de soarta aceluia pe care-l iubea, care zăcea într-o celulă a Bastiliei purtând o mască de fier în care se sufoca lent, întrebă repede:

— Unde e cheia?

— Atârnă de gâtul lui Ludovic.

Prințesa ezită câteva clipe și apoi spuse cu hotărâre:

— O voi lua.

Se ridică și părăsi odaia, lăsându-l pe d'Artagnan și prietenii săi în așteptarea cheii cu care să-l elibereze pe Filip de teribila lui povară.

Îndrăgostit de curtezana lui, Ludovic își petrecea aproape toată vremea în compania domnișoarei de la Vallière. Faptul acesta însemnase o cruntă deziluzie pentru Maria Tereza, după logodna ei. Zile întregi se frământase asupra noii schimbări a atitudinii logodnicului ei, fără să fi fost în stare să găsească o explicație plauzibilă. Hotărâse să-l evite până ce scandaloasa lui purtare se va fi schimbat. Așteptase însă în zadar; căci Ludovic se dedicase în întregime amantei sale, fără a se gândi o clipă la logodnica cu care locuia sub același acoperământ.

În seara când Maria Tereza fusese la Colbert și aflate adevărata identitate a bărbatului de care se îndrăgostise, Ludovic petrecea din nou în compania domnișoarei de la Vallière, îmbătându-se cumplit. Într-un târziu, curtezana se ridică pentru a se despărți de augustul său amant și Ludovic rămase singur când, puțin după plecarea acesteia, auzi ciocănituri în ușă. Se ridică cu greutate și se îndreptă spre ușă, pentru a vedea cine este nepoftitul vizitator, care-l tulbura la o oră atât de înaintată. Surpriza lui fu din cele mai mari, în clipa când o văzu pe frumoasa prințesă, care-l evita, în fața lui.

Cu o grimasă de mulțumire, Ludovic se înclină ironic și, sub efectul beției spuse:

— Alteța Să Regală!... Nu pot spune că este o surpriză. Te aștept. Te aștept de mult. Mai curând sau mai târziu, toți vin la mine.

Credincioasă rolului ei și cu gândul la singurul bărbat pe care-l iubea, Maria Tereza nu dădu atenție acestei grosolăanii și-i răspunse:

— N-ați fi așteptat atâta, dar știam că inima Voastră aparține alteia.

— Din nefericire, ești prea sensibilă, spuse Ludovic ca o scuză pentru el.

— Mi-am dat seama că o regină trebuie să treacă multe cu vederea, continuă Maria Tereza dornică să profite de starea de beție în care se găsea regele, pentru a-și duce la bun sfârșit acțiunea începută.

Frumusețea prințesei îl zăpăcise complet pe Ludovic, mai ales că Maria Tereza vorbea așa cum nu o făcuse niciodată cu el.

Încercând să-și păstreze echilibrul, suveranul se bâlbâi:

— Ia loc, draga mea. Până astă seară nu mi-au fost dragi spaniolii.

— Fiindcă suntem geloși și pățimași? întrebă Maria Tereza pentru a-l ațâța.

— Dimpotrivă.

— Suntem un popor impulsiv, reluă prințesa. Iute la ură și iute la dragoste. Când voi fi regină, sper să-ți schimb părerea despre spanioli.

— Mi-o poți schimba ușor, replică Ludovic, care duse un pahar la gură, în cinstea oaspetei sale.

După ce sorbi paharul până la fund, veni lângă prințesă și o sărută pe gât. Tânăra fată trebui să facă apel la toată energia ei pentru a nu sări în sus de scârbă. Gândul ei era însă la Filip, pe care trebuia să-l salveze. Păstră, de aceea, un surâs promițător pe buze, în timp ce Ludovic, complet amețit de băutură abia se mai ținea pe picioare.

— Nu găsești că e zăduf? murmură el, simțind că-l părăsesc puterile.

— N-am observat, replică ea.

Ludovic ajunsese la capătul puterilor lui. Se îndreptă spre ușa care dădea în odaia vecină, dormitorul, o deschise și pătrunzând în această cameră se rostogoli în pat, unde adormi buștean.

Maria Tereza îl privi o clipă în tăcere, cu un dezgust fără margini. Apoi se apropie de el, îl descheie febril și-i smulse cheia de aur, care-i atârna de gât, pe lănișorul ei. Acum Filip putea fi salvat.

Ieși fără zgomot din apartamentul regelui, își puse un șal pe umeri și se îndreptă, în noapte, spre locuința lui Colbert, unde o așteptau prietenii lui Filip.

În clipa când prințesa intră în odaie, având cheia în mână, cei cinci bărbați se întoarseră în același timp. Fețele lor exprimau o adâncă recunoștință pentru fapta temerară pe care o săvârșise.

Colbert fu primul care vorbi:

— Mulțumesc, Alteță.

Apoi i se adresă lui d'Artagnan, întinzându-i cheia:

— Soarta Franței este în mâinile d-tale. Știi drumul spre Bastilia?

— Cum era să-l uit? replică fostul comandant de mușchetari.

Mușchetarii se pregătiră de plecare, d'Artagnan veni în fața prințesei, îi apucă mâna ceremonios și ducând-o la buze murmură:

— Ești o fată curajoasă.

MariaTereza îl privi rugătoare și nemaiputându-se stăpâni exclamă:

— Adu-l pe Filip... chiar dacă nu va fi rege,

— Cât depinde de noi... îl vom elibera pe Filip, sau vom pieri cu toții.

Înfășurați în largile lor mantale, cei patru mușchetari apucară pe drumul secret care ducea la Bastilia și de existența căruia știau foarte puțini. În fruntea lor, ducând o torță aprinsă, d'Artagnan zorea pasul, pentru a ajunge cât mai repede la cel a cărui copilărie o veghease.

După ce merseră o bună bucată de drum, fostul căpitan de mușchetari se întoarse spre tovarășii săi și le șopti:

— Stingeți torțele. Suntem aproape de ținta noastră.

Tovarășii săi executară imediat ordinul și restul drumului, care-i ducea în interiorul Bastiliei, îl făcură mai mult pe bâjbâite

Capitolul XVII Legea pedepsei

Abia pătrunseră câțiva pași în interiorul faimoasei închisori și un

zgomot de voci le parveni la ureche. Se traseră repede în umbra unui zid, intrat înăuntru și așteptară-trecerea gărzii de noapte.

Oamenii de pază se apropiară atât de mult încât cei patru prieteni auziră foarte distinct pe comandantul gărzii spunând:

— Să facem rondul. Subalternul său răspunse:

— De ce? Nu se întâmplă niciodată nimic.

Cei doi oameni își începură plimbarea de-a lungul celulelor, în timp ce, din una dintre acestea, un condamnat dădu un urllet fioros, zgâlțâind ușa zăbreliță.

— Te fac eu să-ți ții gura!, exclamă comandantul gărzii care se îndreptă spre celula nefericitului condamnat, pentru a-l biciui pe cel închis. În momentul în care comandantul intră în celulă, d'Artagnan se decise să folosească acest prilej și ieșind, fără zgomot, din ascunzătoarea lui, doborî cu o lovitură pe paznicul rămas afară. Apoi îi șopti lui Porthos:

Pune-i un căluș și leagă-l.

Drumul era liber spre celula lui Filip.

D'Artagnan desprinsese legătura de chei de la brâul paznicului și începu să caute celula în care era închisă "Masca de fier". O găsi repede și în momentul când îi trecu pragul se înfiora la vederea torturii la care fusese supus protejatul său. Toate nu durară decât câteva clipe și de pe buze îi țâșni un singur strigăt;

— Filip!

Prizonierul ridică greoi capul și prin deschizăturile măștii, făcute acolo unde erau ochii, văzu pe cel care stătea în fața lui.

— D'Artagnan! fu răspunsul lui.

— Șezi, reluă d'Artagnan scoțând cheia de aur.

Filip, care era foarte slăbit, se supuse și, timp de câteva clipe, d'Artagnan lucră să îndepărteze oribila mască.

— Mai repede! Simt că înnebunesc!, se auzi vocea lui Filip, de sub mască.

— Cum poate fi un frate atât de căinos?, mormăi fostul căpitan de mușchetari, în timp ce se străduia să descuie teribila mască.

Ceilalți deținuți, care îl văzuseră pe d'Artagnan intrând în celula lui Filip, începură să facă zgomot și atraseră atenția primului paznic, care-și

continuase rondul său.

Furios de aceste zgomote, al căror sens nu-l bănuia, paznicul se îndreptă mormăind spre celule.

— E ora 2... Iar vede nr. 33 stafii, murmură el. Eforturile lui d'Artagnan de a-l elibera pe Filip de masca lui se dovediră infructuoase.

— Nu se descuie, spuse el când se convinse că este inutil să mai încerce. E o broască dublă... chinezească.

Paznicul era acum în imediata apropiere a celulei în care se găseau Filip și d'Artagnan. Ceilalți trei mușchetari, priveau cu groază cum se apropia cel care ar fi putut să le năruie toate planurile. Nu îndrăzneau, totuși, să facă nici o mișcare, înainte de a se convinge că prezența lui d'Artagnan în celula "Măștii de fier" nu va trece neobservată. Gata să intervină, dacă nevoia o va cere, cei trei prieteni își ținură respirația, evitând să facă cel mai mic zgomot.

Paznicul trecu de-a lungul celulelor, strigă deținuților să facă tăcere și se îndreptă spre celula deținutului nr. 33, pe care voia să-l vindece cu biciul de stafiile care spunea că i se arată.

Când îl văzură trecând, mușchetarii respirară mai liberi și se precipitară spre celula lui Filip, strigându-i lui d'Artagnan.

— A plecat!

— Să ieșim de aici, spuse d'Artagnan lui Filip. Ai suferit destul.

Apucară pe drumul pe care veniseră și d'Artagnan, care-l sprijinea pe Filip, să poată merge, șopti protejatului său:

— Poți fi liber sau Regele Franței. Tu vei hotărî.

Fără să ezite, Filip, care acum își cunoștea adevărata obârșie îi răspunse:

— Du-mă unde e coroana Franței.

Restul drumului îl parcurseră în tăcere.

Când ajunseră la o bună bucată de drum de groaznică Bastilie, mușchetarii făcură un scurt popas și, fără graba care făcuse să-i tremure mâinile în celulă, d'Artagnan reuși să scoată teribila mască. Chipul lui Filip îi apăru tot atât de nobil ca și înainte. O barbă suficient de mare îi înconjura ovalul feței și ochii îi străluceau de focul și dorul unei răzbunări cât mai grabnice și mai complete.

Toți cinci se îndreptară spre palatul regal, folosind aceleași ganguri, secrete, pe care d'Artagnan le cunoștea de pe vremea când comandase mușchetarii regelui și fusese intimul suveranului său.

Când ajunseră în fața apartamentului lui Ludovic al XIV-lea, d'Artagnan porunci scurt unuia dintre tovarășii săi:

— Athos, păzește ușa.

Ceilalți, în frunte cu Filip, care-și ținea masca de fier în mână, intrară în dormitorul regal și se aliniară de-a lungul patului în care Ludovic continua să doarmă, în urma beției.

Filip îl privi cu dezgust și apoi spuse:

— Trezește-l.

Scuturat puternic, Ludovic deschise cu greu ochii și deodată, văzu în fața lui pe Filip, ținând în mână masca sub care îl pedepsise să-și termine zilele. Scena i se păru ireală, ca un vis, și-și frecă ochii.

— Nu e un vis, frate, rupse Filip tăcerea. Mă ții minte? Sunt rebelul din Gasconia. Cred că-ți amintești de asta?

Spunând aceste vorbe, întinse amenințător spre el grozava mască.

Ludovic își duse repede mâna la gât, pentru a căuta cheia de aur. Degetele lui băjbăiră în zadar.

— Nu-i acolo, reluă Filip. E aici. Și îi arătă cheia.

Îngrozit de această scenă, crezându-se încă prada unui coșmar, Ludovic începu să țipe:

— Pleacă! Ești mort! Sugrumat!

Filip se aplecă asupra lui și-l întrebă șuierător:

— Cât de repede crește barba ta?

Ludovic își dădu seama că este treaz și că acela care se ridica amenințător în fața sa era fratele lui geamăn, acela pe care-l condamnase să piară nevinovat în celulele Bastiliei.

O frică teribilă de răzbunarea acestuia puse stăpânire pe el și, strângându-se la căpătâiul patului, bolborosi:

— Îți dau ce vrei... Te voi face bogat! Îți dau un milion de galbeni! Două milioane!

Filip îl privi implacabil. Abia acum îl vedea pe lașul său frate în adevărata lui lumină. Printre buze, îi țâșni ca o sentință:

— Mișelia ta nu o poți răscumpăra cu aur. Știai că suntem frați, că suntem aproape un singur trup... Ai chinuit partea mea de trup, ca partea ta să trăiască în glorie. Există o lege de care nimeni nu poate scăpa: Legea pedepsei. Pendula orologiului vieții oscilează într-o parte... apoi în cealaltă. A sunat ceasul să se chinuiască partea ta de trup, pentru răul făcut Franței. Nu fiindcă m-ai făcut să sufăr, ci fiindcă ai ucis. Fiindcă ai trădat o datorie sfântă.

Întinzând masca de fier spre Ludovic, termină prin a spune:

— În schimbul regatului tău, ți-l dau pe al meu.

Ținut de mușchetari, Ludovic nu se putu împotrivi la fixarea măștii de fier, cu care se chinuise Filip atât.

După terminarea operațiunii, d'Artagnan îl privi mulțumit și-i spuse:

— Să vedem dacă-ți place.

Răzbunarea lui Filip nu se termină aici. Ludovic fu obligat să apuce prin gangul întunecos care ducea la Bastilia, pe același drum pe care-l făcuseră înainte " Masca de fier " și cei patru mușchetari și fu introdus în celula în care stătuse fratele său geamăn, ca să nu se observe evadarea făcută. Odată îndeplinită și această misiune, mușchetarii și protejatul lor se îndepărtară, lăsându-l pe Ludovic pradă destinului său.

Rămas singur, suveranul se repezi la ușă pe care începu s-o scuture de zăbrele și să urle:

— Dau un milion de galbeni pentru libertatea mea. Paznicul doborât de d'Artagnan își reveni în fire. Se uită buimac în jurul lui și amintindu-și de agresiunea pe care o suferise, o luă la goană spre odaia comandantului închisorii pentru a-i aduce la cunoștință prezența unor străini în interiorul închisorii.

Ajunse aproape fără suflare la ușa apartamentului și bătu cu sfială. O voce autoritară îi răspunse din interior:

— Intră!

Paznicul deschise încet ușa și, intrând, se aplecă până la pământ murmurând:

— Excelență... Excelență...

Văzând aerul încurcat al paznicului, comandantul îl întrebă aspru:

— Ce s-a întâmplat?

— Au venit niște cavaleri... cu spade... și m-au strâns de gât...

— Cavaleri cu spade... izbucni comandantul. Ești nebun? Fără voia mea nu intră nimeni aici! Te-ai îmbătat, mincinosule! Nu vă faceți datoria. Iar m-au sculat din somn țipetele prizonierilor! Îi învăț eu minte! Și pe voi o să vă învăț minte.

Comandantul închisorii ieși din cameră, urmat de paznic, la care se alătură — după câțiva pași — și celălalt paznic. Când ajunse în dreptul celulei în care se găsea Ludovic acesta continua să zgâlțâie ușa și să strige:

— Sunt regele! Dați-mi drumul! Vă voi îmbogăți! Comandantul îl privi ironic și-i spuse:

— Bine, "Sire". Dar aici comand eu.

— Dar eu sunt regele, repetă Ludovic furios și neputincios.

— Bună seara, Majestate, adăugă comandantul și se îndepărtă.

Ludovic se prăbuși pe "tronul" pregătit fratelui său și pentru prima oară, în viața lui, simți ce înseamnă durerea.

Capitolul XVIII Roluri schimbate

Filip domnea acum în Franța sub numele de Ludovic al XIV-lea. Schimbarea operată nu era cunoscută decât de cei câțiva eroi ai acestei drame: Maria Tereza, Colbert, d'Artagnan, prietenii săi și prizonierul de la Bastilia.

Acum când Ludovic nu mai era pe tronul Franței, Filip socoti că este momentul să vină în ajutorul poporului, ale cărui necazuri le cunoștea atât de bine.

În cabinetul de lucru al suveranului Franței, el trasase programul de

reformare și unele le tradusesese în fapt, așteptându-l pe Fouquet pentru a le face publice. Fostul aprod al cardinalului nu se lăsă mult așteptat. Încercarea de a-l prinde pe Colbert dăduse greș.

Dar Fouquet nu era omul care să se dea bătut. Recompensa promisă de Ludovic, în cazul când îl va suprima pe popularul ministru, îl stimulase la maximum și acum, venea să-și depună raportul pentru a-l asigura pe suveran de reușita apropiată a misiunii lui.

— Bună dimineața, Majestate, zise el intrând în cabinetul în care lucra Filip.

— Bună dimineața, Fouquet.

— Doamna Fouquet este încântată că va fi ducesă, reluă fostul aprod, cu scopul de a-l face pe Ludovic să nu uite promisiunea pe care i-o făcuse.

Filip ridică capul și-l privi cu uimire pe Fouquet, ca un om care nu știa despre ce este vorba.

— Colbert... nu vă amintiți?, încercă a-i împrăști memoria Fouquet.

— Așa-i, îngână Filip pentru a nu se demasca.

— L-au prevenit spionii. A fugit. Dar până diseară va fi prins.

Apoi schimbă subiectul discuției:

— Dările asupra sării au adus venituri duble decât ne așteptam.

— Ți-am pregătit o bucurie, îl întrerupse Filip, întinzându-i unul din documentele pe care le întocmise în dimineața aceea.

Fouquet citi și întrebă cu uimire:

— Abrogați dările asupra sării?

— Ai mâncat vreodată pește fără sare?

— Pește fără..., se bâlbâi Fouquet, surprins de tonul cu care îi vorbea suveranul.

— N-are gust! E scârbos!, reluă Filip.

Și pentru că uimirea lui Fouquet îi producea o bucurie grozavă, continuă:

— Poporul protestează... Apoi îi întinse alt document:

— Nu poți face nici stofe fără lână, sau pâine fără făină. Am desființat aceste dări.

— De ce, Sire?, întrebă Fouquet, care simțea că se înăbușă.

— Am avut un vis. Știi unde se duc oamenii răi? îl întrebă el

insinuant.

Fouquet se dădu înapoi câțiva pași și bolborosi, îngrozit:

— Nu puteți face asta!

— M-ai asigurat întotdeauna că pot face ce vreau. Pot chiar să te spânzur.

Instinctiv, Fouquet își duse mâna la gât și, încercând să schițeze un zâmbet timid, articula:

— Majestatea Voastră e foarte glumeț, astăzi.

— Amuzant, nu?

— Foarte amuzant, bâlbâi Fouquet, care simțea că-i fuge pământul de sub picioare.

Îi era dat însă să aibă o surpriză și mai mare, căci în clipa aceea își făcu apariția în cabinetul de lucru al suveranului, Colbert, dușmanul lui de moarte, a cărui pieire o pregătise în ajun cu Ludovic.

Bătrânul ministru se apropie foarte serios de el și cu aerul cel mai ceremonios din lume. Îi spuse:

— Domnule Fouquet, regret absența mea de ieri seară. Mi-ar fi făcut plăcere să-ți primesc prietenii.

Apoi se întoarse spre Filip și reluă:

— Mi s-a spus că m-ați chemat, Sire.

— Să publici aceste decrete, care abrogă anumite dări.

— E o zi mare pentru mine, spuse Colbert, după ce citi cuprinsul lor.

Fouquet făcu o ultimă tentativă pentru a reaminti suveranului său pactul făcut în ajun. Cu o voce timidă spuse:

— Dar chitanța?

Filip îl privi distrat și, după câteva clipe, îi răspunse:

— Chitanța? S-au găsit banii.

Aceasta era prea mult chiar pentru un om de talia lui Fouquet. Intrigantul se înclină în fața suveranului și înainte de a pleca, bâlbâi:

— Vă rog să mă iertați... Nu mă simt prea bine.

Filip îl privi cu falsă compătimire și-l concedie spunându-i:

— Îngrijește-te! Doamna Fouquet ar fi prea nenorocită să te piardă.

În aceste cuvinte, intrigantul distins și o notă de avertisment, care trebuia să-i dea de gândit. Fără îndoială căzuse în dizgrația suveranului său

și, ceea ce era mai grav, nu știa motivul care adusese această schimbare de sentimente.

Capitolul XIX Mesajul prizonierului

La Bastilia, Ludovic încă nu se împăcase cu soarta lui.

Suveranul căuta, cu orice chip, să se facă ascultat de către paznic că el este regele Franței, dar nimeni nu-l lua în serios. La aceasta contribuise însuși ordinul de întemnițare dat de el, în care specificase că prizonierul cu masca de fier — pe vremea aceea Filip — să fie tratat ca orice prizonier de rând dar toți să i se adreseze ca unui rege.

În noua situație, paznicii crezură că prizonierul înnebunise sub masca lui, așa că lamentările și promisiunile suveranului nu avură nici un ecou.

Rumegând gânduri de răzbunare, Ludovic continua să se străduie pentru a se face ascultat de cei din interiorul închisorii sau să comunice cu vreunul din țăranii care treceau pe lângă Bastilia.

De la fereastra celulei lui, strigase în câteva rânduri la trecătorii din afară. Celula era însă situată la un etaj superior așa că, chemările lui se pierduseră în vânt, mărindu-i deznădejdea.

— Ascultă, paznic, te voi face bogat!, strigă el, zgâlțâind zăbrelele ușii, unuia dintre păzitorii lui.

Omul, care mai auzise această propunere de nenumărate ori, îl privi compătimitor, ca pe o ființă care-și ieșise din mințile lui și îi răspunse:

— Știu... Ești regele Franței. Un milion de galbeni.

— Îți dau ce vrei... Orice...

Paznicul depuse farfuria de mâncare pe care o aduse și părăsi celula.

— Trebuie să ascuți ce-ți spun!, strigă Ludovic după el. Simt cum crește! Mă va sugruma! Scoate-mi masca!

Paznicul se întoarse pentru o clipă și spuse ironic:

— Cum? Să scot coroana Majestății Voastre? Nu, asta nu se poate.

Și-și văzu de drum.

Învârtindu-se ca un leu în cușcă, Ludovic căuta mijlocul care să ducă la salvarea lui.

Deodată, se opri și un gând îl fulgeră: să încerce să comunice cu Fouquet, printr-un mesaj, pe care să-l ducă unul dintre țărani care treceau pe lângă închisoare.

Se repezi la farfuria de mâncare care-i fusese adusă, îi deșertă conținutul și se uită mulțumit la ea. Farfuria era confecționată dintr-un metal subțire și strălucitor pe care se putea zgâria, cu ușurință, cu ajutorul unui corp ascuțit și dur. Se trudi și reuși să scoată un cui, din cele bătute în scândurile patului său și zgârie pe fundul farfuriei următorul mesaj:

*"DU ASTA LUI FOUQUET ȘI VEI PRIMI 5000 DE FRANCI.
FILIP DE GASCONIA E PE TRONUL FRANȚEI."*

După ce termină de scris acest mesaj se duse la fereastra celulei și pândi trecerea vreunui țaran. Deodată văzu la picioarele Bastiliei un nenorocit care păștea două-trei oi. Ludovic vârî mâna printre zăbrelele ferestrei și aruncă farfuria în așa fel ca să cadă în imediata apropiere a țintei ce și-o propusese s-o ajungă.

Încercarea lui fu încununată de succes, căci zgomotul farfuriei de metal, căzută pe pământ, trezi atenția țaranului care se îndreptă spre ea și o ridică, uitându-se apoi la zidurile negre ale închisorii, pentru a vedea de unde a venit acest plocon.

Ochii lui trebuiră să cerceteze mult, până ce, undeva sus, să poată descoperi o mână care se mișca printre zăbrele. Apoi întoarse farfuria, în sus și în jos și văzu cuvintele zgâriate pe fundul ei. Le citi cu atenție și după câteva clipe de reflectare înțelese despre ce este vorba. Se uită, apoi, înfricoșat în jurul lui, pentru a vedea dacă n-a fost observat de cineva și după ce făcu această examinare, strânse mulțumit farfuria la piept și o luă la fugă.

De sus, de la fereastra celulei lui, Ludovic urmărise toată scena. Acum putea spera că va fi salvat. Căci dacă mesajul ajungea la Fouquet, șederea lui în Bastilia va înceta și se va putea răzbuna crunt pe cei care-l aduseseră

în această situație.

Capitolul XX Inimi ce se spovedesc

Omenia și priceperea de care dădu dovadă Filip în conducerea Statului îl câștigă în întregime pe Colbert, care vedea în noul rege al Franței un demn urmaș al lui Ludovic al XIII-lea.

Bătrânul ministru ar fi vrut, pentru binele țării lui, să consolideze poziția lui Filip, în sensul de a-i asigura definitiv tronul Franței.

Gândul lui se îndreptă spre Maria Tereza, logodnica lui Ludovic al XIV-lea, singura care știa de prezența pe tronul Franței al lui Filip de Gasconia.

Din partea ei, n-avea însă de ce să se teamă, căci lui Colbert nu-i fu prea greu să constate că tânăra prințesă îl iubea pe Filip, pentru care acceptase sacrificiul de a fura cheia măștii de fier.

Într-un cuvânt, trebuia să unească aceste două ființe care se iubeau și totul va decurge în cea mai perfectă liniște. Înarmat cu acest plan, se prezentă la Filip și-i spuse:

— Trebuie să faci în grabă un lucru: să te însori cu Maria Tereza.

Filip izbucni în râs.

— Trebuie? Aș fi cel mai fericit om.

— Odată recunoscută de Spania și de popor drept Regina Franței, continuă Colbert, nu se mai pune chestiunea cine e Regele.

Înainte ca Filip să fi putut da vreun răspuns, intră un lacheu care anunță:

— A.S.R. Prințesa Maria Tereza.

La intrarea ei, Filip i se duse în întâmpinare și-i șopti:

— Îți amintești de tinerii care fugeau pe câmpie? Prințesa nu-i răspunse direct și de pe buze îi țâșni un singur cuvânt:

— Filip.

— Astăzi sunt fericit ca ei, continuă Filip.

Apoi se uită lung în ochii frumoasei prințese și reluă:

— Colbert vrea să-ți pună o întrebare.

Spunând acestea, se întoarse spre ministru și completă:

— O întreb eu?

— Cum doriți, Majestate, replică Colbert.

Colbert se înclină în fața celor doi tineri și părăsi apartamentul, pentru a-i lăsa singuri cu iubirea și spovedania lor ...

— Vrei să fii regina Franței?, o întrebă el, cu simplitate.

— Da, Majestate.

— E grea coroana Franței.

— O voi purta bucuroasă.

— Chiar dacă-ți spun să n-ai încredere în rege?

— În tine am încredere.

— Mai vreau să știu ceva. E o chestiune vitală. Mă iubești?

— Te-am iubit întotdeauna, Filip.

Acesta fu tot romanul de dragoste a două inimi nobile, care se înțeleseseră altfel decât prin cuvinte.

Flacăra sfântă a amorului aprinsese torța dragostei lor din prima clipă când se văzuseră și dăduseră naștere unei iubiri menită să înlătore orice obstacol pentru desăvârșirea ei.

Data căsătoriei fusese anunțată tuturor și ziua fixată veni.

În apartamentul său, Fouquet se pregătea pentru a se duce la ceremonie.

Ajutat de valet, se îmbracă cu pedanteria lui caracteristică în materie vestimentară.

Valetul își privi stăpânul și mulțumit de rezultatul cercetării lui spuse:

— Dintre toți gentilomii care vor asista la căsătoria Majestății Sale, dvs. veți fi cel mai elegant.

Fouquet se simți cuprins de o mândrie fără margini, căci eleganța era marea lui slăbiciune.

În momentul când se pregătea să răspundă ceva valetului său, intră un servitor, urmat de țăranul care ridicase farfuria purtând mesajul lui Ludovic.

— Excelență, acest păstor insistă să vă vorbească.

- Ce vrea?, întrebă Fouquet, fără să se întoarcă spre vizitatorul său.
- 5000 de franci.
- Pentru ce?, întrebă Fouquet foarte mirat.
- Pentru o farfurie de tinichea.
- O farfurie?
- Da, Excelență. Pe ea scrie următoarele:

"Filip de Gasconia este pe tronul Franței".

Cuvintele acestea avură un efect neașteptat asupra lui Fouquet, care sări mușcat ca de șarpe.

Puse mâna pe farfuria de metal și o trase din mâna servitorului său.

— 5000 de franci, Excelență, bâlbâi păstorul care o adusese.

Fără a-i da atenție, Fouquet citi încă odată mesajul lui Ludovic:

"Filip de Gasconia este pe tronul Franței."

Acum își explica toată schimbarea produsă în atitudinea suveranului său. Murmură ca pentru sine:

— Prima oară c-am fost prost, în viața mea!... Apoi porunci, în grabă:

— Să vină căpitanul gărzii.

Câteva clipe mai târziu, cel chemat se afla în fața sfetnicului regal.

— Ia caleașca și garda mea, îi porunci Fouquet. Scoate din Bastilia un om cu mască de fier și adu-l la mine, la Fontainebleau.

— Din Bastilia? întrebă îngrozit căpitanul gărzii. Fouquet se apropie de el și-i șuieră în obraz:

— Ți-e teamă de spânzurătoare? Trebuie — să ne riscăm viața, dacă nu vrem s-o pierdem.

Apoi se întoarse spre păstor și-i aruncă o pungă de bani, pe care acesta o prinse din aer și ieși, de-a-ndăratelea, din odaie.

Căpitanul de gardă, înarmat cu un ordin al lui Fouquet către comandantul închisorii — care era tot un devotat al fostului aprod — reuși să-l scoată pe Ludovic din Bastilia și porni spre locul de întâlnire convenit cu Fouquet.

Purtând încă masca de fier, care nu putea fi scoasă din lipsa cheii, Ludovic se sui în caleașca sfetnicului său și porniră în grabă spre Fontainebleau, pentru a zădărnici căsătoria lui Filip cu Maria Tereza.

Deși caleașca gonia din răspuțeri, lui Ludovic i se părea că nu merge destul de repede.

— Mai repede, țipă el vizitiului.

— Îmi omor caii, răspunse acesta biciuindu-și animalele.

— Omoară-i!

Capitolul XXI Istoria s-a sfârșit

Ceremonia căsătoriei regale începuse. În fața întregii curți, cardinalul rosti de la altar cuvintele uzuale:

— Ne-am adunat aici pentru a uni acest bărbat cu această femeie cu legământul sfânt al cununiei. Dacă e cineva care are motive să se împotrivească, să vorbească acum.

Liniștea care urmă acestor cuvinte fu întreruptă de vocea lui Fouquet, care tocmai intrase în catedrală. Sfetnicul își croi drum prin asistență și se îndreptă spre altar. La jumătatea drumului se opri și spuse:

— Eu protestez.

Aruncă o privire în jurul lui și apoi continuă adresându-se cardinalului:

— Eminență, vă previn... Vă riscați capul. Acesta nu este Regele!

— Arestați-l, strigă conetabilul gărzii sale, arătându-l pe Fouquet.

Sfetnicul regal scoase, repede, un pistol și exclamă:

— Înapoi! Omul acesta arată ca regele... e îmbrăcat ca regele... vorbește ca regele... dar nu e regele! N-aveți nici o grijă! Majestatea Sa va veni la ceremonie. E pe drum. Mă duc în întâmpinarea sa.

— Vin cu d-ta, exclamă domnișoara de la Vallière, care era prezentă la ceremonie.

Cuvintele acestea avură asupra lui Fouquet alt efect decât cel așteptat. Nedându-și imediat seama de prezența în catedrală a curtezanei lui Ludovic și crezând că este vorba de o femeie care căuta să-l împiedice de a ieși în întâmpinarea omului cu masca de fier, lucru ce trebuia evitat cu orice preț, el se întoarse spre amanta suveranului său și descarcă pistolul în piept. Apoi, profitând de învălmășeala și confuzia care se produsese reuși să fugă afară din catedrală.

Primul care își reveni fu Filip. Regele se adresă lui d'Artagnan, pe care-l văzuse că se pregătește să se ia după fugar:

— Mă duc după ucigaș și să închid drumul spre Paris. Ești singurul rege care va pași astăzi pe șoseaua Parisului.

— Numai un rege poate închide un drum, replică Filip, care socotise că a sosit momentul să se răfuiască cu fratele lui geamăn.

Apoi se adresă asistenței, care începuse să murmure:

— Eminentă, gentilomi și doamne. Am o răfuială cu un dușman al Franței.

Maria Tereza se strânse lângă el, ca și când ar fi vrut să-l rețină. Filip o privi cu dragoste și-i șopti:

— Iartă-mă. Mi-am amintit că mai am ceva de aranjat.

Cu avansul luat asupra următorilor săi, Fouquet reuși înainte de a fi deranjat de cineva să întâlnească caleașca în care se afla Ludovic. Fostul aprod sări în trăsură și, lingușitor, se adresă suveranului său, care continua să poarte masca de fier:

— Sunt fericit de a fi instrumentul eliberării Majestății Voastre.

— De ce nu m-ai ocrotit mai bine? îi răspunse cu asprime Ludovic.

Între timp, Filip și cei patru mușchetari părăsiră și ei catedrala și încălecând, apucară drumul pe care trebuia să vină Ludovic. Ajungând pe vârful unei coline, de unde șoseaua care șerpuia în vale, putea fi observată cu ușurință, cei cinci prieteni se opriră în așteptarea dușmanului lor. D'Artagnan fu cel care descoperi cel dintâi apropierea adversarului:

— Fouquet și regele lui, exclamă el, arătând spre un punct unde un noruleț de praf trăda urma unei călești.

După câteva clipe, caleașca deveni mai distinctă și Filip împreună cu cei patru mușchetari putură vedea trăsura lui Fouquet și garda care o

însoțea.

— Să așteptăm să urce dealul, ca să fie caii obosiți, spuse Filip. Iar pe scumpul meu frate să-l lăsați pe mâna mea.

— Vom lupta călare, se adresă d'Artagnan mușchetarilor, dându-le directivele necesare. Ii luăm prin surprindere.

Când socoti că trăsura ajunsese la distanța cea mai potrivită de ei, d'Artagnan dezlănțui atacul, pornind cu tovarășii săi după el.

Vizitiul observând apropierea unui grup călare, care nu părea să aibă intenții pașnice, trase dârlogii cailor.

— De ce ne-am oprit? întrebă Ludovic.

— Chiar Filip ne atacă, îi răspunse Fouquet, uitându-se afară, pe portieră.

Un glonte trimis de vizitiu îl doborî pe Porthos, care mai avu putere să strige doar:

— Nu vă îngrijiți de mine. După trăsură!

D'Artagnan îl ochi pe vizitiu, care se rostogoli de pe capră, în timp ce caii se ambalară fără conducător.

— După trăsură!, strigă fostul căpitan de mușchetari, lui Filip.

Fouquet trăgea cu furie în urmăritorii lor. Gloanțele lui doborâră pe Aramis și Athos, așa că numai Filip și d'Artagnan mai rămăseseră să continue teribila goană.

O clipă mai târziu, fu rândul lui d'Artagnan să primească în piept glonte ucigaș. Filip, văzându-l că se rostogolește la pământ, își opri calul și descăleca repede lângă el.

D'Artagnan deschise ochii și se strădui să suradă pentru a-i ascunde adevărata lui situație. Apoi îi spuse:

— Nu uita: rănilor se leagă după luptă.

Filip se mai uită odată la vechiul lui prieten, îl ajută să încalece și porniră ca o furtună după caleașca, care continua să alerge fără vizitiu.

Văzând apropierea lui Filip, Fouquet — care isprăvisese gloanțele — scoase capul pe portieră și strigă:

— Mai repede, vizitiu.

În clipa aceea, își dădu seama de tragicul situației în care se găseau. Caleașca ambalată și fără conducător se îndrepta spre o prăpastie, care se

ridica amenințătoare înaintea lor. În fața acestei primejdii, instinctul de conservare îl făcu să procure alt sentiment. Fără să spună vreun cuvânt suveranului său, deschise portiera și se azvârli afară, pentru a încerca să se salveze.

Rămas singur în trăsură, Ludovic se simți cuprins de frică, la gândul că va trebui să-l înfrunte pe Filip.

— Mai repede, vizitiu, mai repede!, strigă el cuprins de panică și fără să fi sesizat că se îndreaptă spre o moarte sigură.

Ultimele cuvinte i se curmară în gătlej, căci caleașca trecu peste parapetul înaltei prăpăstii, de unde se rostogoli în abis, sfărâmându-se în bucățele.

D'Artagnan se aplecă peste marginea prăpastiei și făcându-și semnul crucii, se întoarse spre Filip care descălecuse.

— Dragul meu, va trebui să dăm foc trăsurii, pentru ca să nu mai rămână nici o urmă. Pescarii de prin partea locului ar putea să dea de tot ce-i în fund și să constate că prizonierul din Bastilia era un om ca tine care-ți semăna foarte bine.

— Îți aprob sfatul în întregime, d'Artagnan și imediat îl vom pune în execuție. Hai să coborâm repede înainte ca ploaia, care amenință să înceapă, să ne oprească de la lucru.

Într-adevăr cerul se întunecase brusc, norii fiind negri iar fulgerele se succedau în zgomotul asurzitor al tunetelor.

În timp ce coborau pe o potecă, d'Artagnan care era în frunte se opri brusc. Văzuse pe Fouquet, într-un hal de nedescris, îndreptându-se spre locul unde se prăvăliseră caleașca și masca de fier.

Ei se ascunseră după o stâncă, la un semn al căpitanului de mușchetari.

— Ce-i? întrebă Filip în șoaptă.

— Ai răbdare. Privește. Fouquet caută să se apropie de caleașca.

Și ei văzură, la lumina fulgerelor roșii, în mijlocul întunericului care se lăsase și prin care un vânt rece bătea violent, pe fostul aprod, cu hainele zdrențuite, în urma căderii pe șosea, înaintând greoi, blestemând, cu voce tare, natura, oamenii și neșansa lui. În fundul prăpastiei, un râu își gonia apele, pe suprafața căroră, fulgerele aruncau reflexe ciudate.

Ajuns la vreo cinci metri de Filip și mușchetar, Fouquet se opri brusc,

ca în prada unui ciudat presentiment. Aruncă o privire spre orizontul nemărginit, respiră parfumurile sulfuroase ale furtunii și scoase un suspin care semăna mai mult a răcnet.

— Mii de blesteme! tună el. Nu văd de ce aş mai coborî? Poate că este mort?

— Poate că mai trăiește, strigă din colțul său d'Artagnan cu o voce atât de solemnă și teribilă încât fostul favorit se cutremură din creștet până în vârful picioarelor.

D'Artagnan ținuse să-și dezvăluie prezența, înainte de a ataca.

Fouquet se întoarse brusc.

— Cine a vorbit? întrebă Fouquet.

— Eu, răspunse d'Artagnan, arătându-se imediat. Fă-ți ultima rugăciune, mizerabile.

— Mori, blestematele! urlă fostul aprod, repezindu-se cu spada înainte spre mușchetar. Acesta făcu o piruetă și geniul rău al lui Ludovic XIV, împins de elanul pe care și-l luase se prăvăli în gol.

Un urlat care nu mai avea nimic omenesc în el, sfâșie văzduhul și Fouquet își zdrobi craniul, în fundul prăpastiei, de o stâncă.

— A murit încă un mizerabil, murmură mușchetarul, arătând lui Filip leșul curteza-nului, într-o străfulgerare a norilor.

Cei doi își continuară coborâșul și după jumătate de oră reveniră pe șosea. Fouquet și masca de fier nu mai existau. Amândoi muriseră în cădere și fuseseră îngropați sub două stânci.

Când ajunseră pe șosea, Filip și d'Artagnan se opriră, priviră în vale și-și scoaseră pălăriile descoperindu-se în fața morții.

— îmi pare rău de el și nu-l urăsc, spuse Filip într-un târziu.

D'Artagnan îl privi cu duioșie, apoi reluându-și mina severă replica:

— Majestatea Voastră are de terminat ceva. Reîntoarcerea lui Filip la catedrală fu tot atât de zorită ca și plecarea lui. Tânărul voia să fie cât mai repede alături de iubita lui, pentru a termina ceremonia care trebuia să-i lege pe viață, unul de altul. D'Artagnan, deși grav rănit, îl urmărea de aproape, nelăsându-l să vadă cât de greu îi era să se țină în șa.

Când ajunseră la catedrală, Filip se îndreptă spre altar, luă mâna Mariei Tereza, pe care o învălui într-o privire de adâncă dragoste și apoi se

uită la cardinal, ca și când ar fi vrut să spună că poate continua ceremonia de acolo de unde se oprise.

— Cine este nașul? întrebă cardinalul, reluând ceremonialul.

— Eu cer această favoare, spuse d'Artagnan.

— Vă declar căsătoriți în numele Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh, Amin.

După pronunțarea acestor cuvinte, care însemnau terminarea ceremoniei, d'Artagnan — părăsit de puteri — căzu la pământ. Filip și Maria Tereza se repeziră la el, dar fostul comandant de mușchetari, cu un aer senin, se adresă protejaturii său:

— Felicitările mele. Acum tu ești cel mai bun spadasin al Franței.

— D'Artagnan! exclamă Filip, îndurerat.

Cei doi tineri îngenuncheară alături de el și d'Artagnan mai șopti, înainte de a închide ochii, complet istovit:

— Bieții Porthos și Aramis. Ce singuri se vor simți fără mine. Trăiască regele!

Cu ochii plini de lacrimi, Maria Tereza suspină:

— Ce om viteaz. Franța va avea întotdeauna nevoie de bărbați viteji.

— Și de femei viteze, adăugă Filip, apucând mâna soției lui cu care urma să muncească pentru ca să schimbe, acum, impresia lăsată poporului de domnia lui Ludovic al XIV-lea, fratele său geamăn.

Capitolul XXII Moartea lui D'artagnan

Aramis, ridicat post-mortem la rangul de duce d'Alameda, contele, Porthos ca și Athos, fură înmormântați cu toate onorurile și regele vărsă o lacrimă caldă pe mormântul fiecăruia.

D'Artagnan nu muri deși rana era mai mult decât gravă și pierduse sânge mult. Gasconul avea resurse nebănuite de vitalitate și după două luni, fu din nou pe picioare.

Povestea noastră deși s-a sfârșit, merită să vedem cum regele, Colbert și d'Artagnan au rămas credincioși unii altora. În a doua primăvară după oficierea căsătoriei regelui cu Maria Tereza, armata de uscat a Franței porni în război.

Armata preceda într-o ordine magnifică și impozantă, curtea lui Ludovic XIV.

Regele pornise călare ducând după el toată elita regatului său, pentru a se asista la sângeroasa sărbătoare.

Ofițerii armatei nu avură, este drept, altă muzică decât artileria forturilor olandeze, dar fu destul pentru un mare număr, care găsiră în acest război, onorurile, avansarea, bogăția sau moartea.

D'Artagnan porni, comandând un corp de douăsprezece mii de oameni, cavalerie și infanterie, cu care avea ordin să cucerească diferite poziții care constituiau nodul strategic al regiunii Frise.

Niciodată, vreo armată n-a fost mai galant condusă într-o expediție. Ofițerii știau că stăpânul, tot atât de prudent și viclean pe cât era de bolnav, nu va sacrifica un singur om sau o bucată de pământ fără utilitate imediată.

Avea vechile obiceiuri soldățești: a trăi printre războinicii săi, făcându-i să râdă și forțând pe adversar să plângă.

Căpitanul mușchetarilor regelui pusese totul în joc pentru că se pricepea în această meserie. Niciodată, nu se văzură ocazii mai bine exploatate, lovituri mai bine pregătite, greșelile adversarului mai frumos speculate. Armata lui d'Artagnan cuceri douăsprezece poziții într-o luptă.

Ajunsesse la al treisprezecelea oraș asediat și jocul dura de cinci zile. D'Artagnan săpa tranșee, lăsând să se creadă că nu mai speră să cucerească vreodată acest punct.

Pionerii și săpătorii constituiau, în armata acestui om, un corp plin de emulație, de idei și zel, fiindcă el îi trata pe soldați, voind să le facă munca glorioasă, nelăsându-i să alerge spre moarte, decât atunci când nu le rămânea altceva de făcut.

Nici o mirare deci că soldații lui d'Artagnan răscoleau cu furie terenurile mlăștinoase ale Olandei.

D'Artagnan expedie un curier regelui pentru ca să-i dea raportul ultimelor succese înregistrate.

Buna dispoziție a Majestății Sale se dublă în fața acestei situații și serbările în cinstea femeilor se ținură lanț.

Victoriile lui d'Artagnan dădeau atâta aureolă regelui, încât Maria Tereza nu-l mai numea decât Ludovic Invincibilul.

Prin acest titlu, d-na de Montespan care numea pe rege Ludovic Victoriosul, pierdu mult din favoarea regală. Dealtfel, această favorită avea deseori ochii roșii și pentru un rege invincibil, nimic nu-i mai urât decât o favorită care plânge, atunci când totul surâde în juru-i.

Astrul d-nei de Montespan se îneca la orizont, în nori de lacrimi.

Veselia Mariei Tereza creștea pe măsura succeselor regale și consola pe rege de toate celelalte neajunsuri. Și toate aceste lucruri, regele le datora lui d'Artagnan.

Majestatea sa voi să răsplătească aceste servicii și de aceea scrise lui Colbert:

"Domnule Colbert, avem de îndeplinit o promisiune către d'Artagnan, care-și ține pe ale sale. Vă anunț că a sosit momentul să ne executăm".

Ludovic

În consecință, Colbert, care primise misiva regală chiar de la curierul lui d'Artagnan, reținu pe acest trimis până redacta o scrisoare către gloriosul căpitan de mușchetari, înmânându-i totodată și un cufăraș din abanos încrustat, cu aur, care, în ciuda volumului redus, era foarte greu, din moment ce dădu curierului o gardă de cinci oameni pentru ca să-l ajute la transportat.

Acești oameni ajunseră la poziția asediată de d'Artagnan cam pe la răsăritul soarelui și se prezentară imediat în cortul generalului.

Nu fu găsit acolo și li se spuse că d'Artagnan, contrariat de o acțiune vicleană a guvernatorului cetății, care avusese loc în ajun și în decursul căreia pierduse șaptezeci și nouă de oameni, plecase însoțit de zece companii de grenadieri pentru ca să pedepsească aspru pe adversar.

Trimisul d-lui Colbert primise ordinul să caute pe d'Artagnan pretutindeni și la orice oră din zi sau din noapte. Se îndreptă deci spre

tranșee, urmat de escorta-i, toată călare.

Ei observară, în câmpie deschisă, pe d'Artagnan cu pălăria-i galonată cu aur, ținând într-o mână bastonul purtător al titlurilor sale. Își frământa mustața albă, iar cu mâna stângă se curăța de praful pe care-l puneau pe haine exploziile ghiulelelor care spintecau văzduhul.

Totul în jurul lui era dezlănțuit, ca într-un adevărat infern. Văzduhul duduia de pe urma exploziilor ghiulelelor, ofițerii mânuiau cazmalele, soldații aduceau mereu alte provizii de luptă. Toată lumea lupta cu drag, sub comanda acestui general neîntrecut.

În trei ore, totul fu restabilit.

D'Artagnan se liniștise acum, vorbea mai calm. El se calmă cu desăvârșire când căpitanul pionierilor veni să-i raporteze, cu pălăria în mână, că tranșeele erau din nou bune.

Bietul om nici nu termină bine de vorbit și o ghiulea îi smulse piciorul. El căzu în brațele lui d'Artagnan.

D'Artagnan ridică pe soldatul său încet, liniștit, mângâindu-l cu vorbe dulci, coborî în tranșee, în mijlocul entuziasmului general al regimentului de sub comanda sa.

Din clipa aceea, totul se transformă într-un deplin delir. Două companii porniră la atac și ajungând în avanposturile inamice, biruiră într-o clipă.

Când camarazii lor, ținuți în frâu cu mare greutate de d'Artagnan, văzură bastioanele adversare doborâte, nu mai putură rezista tentației și se năpustiră la rândul lor și un asalt furios fu dat tocmai turnului de care depindea securitatea cetății.

D'Artagnan își dădu seama că nu mai avea decât un singur mijloc de a-și opri armata: acela de a cuceri poziția, își împinse toată lumea spre cele două spărturi ce se produsese în zidul de apărare al asediaților.

Ciocnirea fu teribilă. Optsprezece companii luau parte la asalt și d'Artagnan se postă cu restul trupei la o jumătate leghe de bătaia tunului advers, pentru a susține atacul la nevoie.

Țipetele olandezilor omorâți de mușchetarii lui d'Artagnan spintecau văzduhul. Bătălia atinsese punctul culminant și guvernatorul cetății își apăra poziția pas cu pas.

D'Artagnan, pentru a pune capăt luptei, aruncă o nouă coloană în foc, care găuri ca un burghiu porțile cetății rămase încă solide și foarte repede, în mijlocul detunăturilor, asediații o luară la fugă de pe metereze.

Tocmai în clipa aceea, generalul auzi o voce spunându-i:

— Excelență, dacă sunteți bun, din partea d-lui Colbert. D'Artagnan rupse sigiliul scrisorii, care cuprindea următoarele cuvinte:

"Prietene, regele m-a însărcinat să-ți comunic că te-a numit mareșal al Franței, drept răsplată pentru bunele servicii și onoarea cu care l-au acoperit armatele sale.

Regele este încântat, bunul meu d'Artagnan, de cuceririle tale și îți comandă mai ales, să sfârșești asediul pe care l-ai început, cu bine pentru tine și succes pentru el"

D'Artagnan simți că se sufocă. Se înălță brusc, cu figura aprinsă și ochii strălucitori. Aruncă o privire ca să vadă progresul trupelor sale asupra acestor ziduri brăzdate de ghiulele.

— Asediul e ca și sfârșit, răspuse el mesagerului. Orașul va cădea într-un sfert de oră.

După aceste vorbe, își continuă lectura:

"Cufărul, dragul meu d'Artagnan, este cadoul pe care ți-l fac eu. Cred că nu vei fi supărat văzând că în vreme ce voi luptătorii apărați gloria regelui, eu anim artele pacifice pentru a te împodobi cu o recompensă demnă de tine.

"Scumpul meu mareșal, te rog să mă onorezi și acum cu prietenia ta, după cum eu îți rămân mereu devotat.

Colbert"

D'Artagnan, beat de fericire, făcu un semn mesagerului care se apropie cu cufărașul în mâini. Dar, în momentul în care mareșalul se pregătea să-l privească, o puternică explozie răsună pe meterezele cetății, atrăgând atenția șefului într-acolo.

— Curios, murmură d'Artagnan, nu văd încă drapelul regelui pe ziduri și nu se aude bătaia tobei.

Lansă încă trei sute de oameni odihniți, sub comanda unui ofițer plin de ardoare și ordonă ca tirul artileriei să se accentueze.

Apoi, mai liniștit, se întoarse spre cufărașul pe care-l ținea în brațe trimisul lui Colbert. Era un bun ce-i aparținea și pe care îl câștigase pe drept.

D'Artagnan tocmai întindea brațul ca să ridice capul când o ghiulea, venind dinspre cetate, sparse cufărașul și lovi pe general în plin piept, aruncându-l pe un morman de pământ, în timp ce bastonul de mareșal, scăpând dintre flancurile mutilate ale cutiei, se rostogoli până lângă mâna uriașului doborât.

D'Artagnan încercă să se ridice. Ostașii săi crezuseră că nu fusese rănit. La vederea sângelui, un țipăt izbucni din toate piepturile. Mareșalul era grav rănit și o paloare mortală se lăsase peste trăsăturile sale.

Sprijinit pe brațele care din toate părțile se întindeau ca să-l ajute, el putu să mai arunce o privire spre cetate și să distingă drapelul alb pe bastionul principal. Urechile sale, aproape surde de zgomotul vieții, percepură totuși bătăile tobei care anunțau victoria.

Atunci, strângând cu o mână crispată bastonul de mareșal încrustat cu flori și aur, el aplecă spre corpul său ochii care nu mai aveau puterea să privească albastrul cerului și căzu, murmurând aceste stranii cuvinte care păzură soldaților surprinși, tot atâtea cuvinte cabalistice, cuvinte care altă dată reprezentaseră atâtea ioduri pe pământ și pe care nimeni, în afară de muribund, nu avea de unde să le înțeleagă:

— Athos, Porthos, Aramis, iată-mă... Vin imediat, scumpi prieteni!

Dintre cei patru prieteni a căror poveste am redat-o nu mai rămăsese decât un corp. Dumnezeu chemase în rai sufletele lor.

Sfârșit

* * *

Table of Contents

Title page

2